

**«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік
корпорациясы» КЕ АҚ**

**31 желтоқсанда 2020 жылдағы аяқталған жылғы
қаржылық есептілік және тәуелсіз аудитордың
есебімен бірге**

Мазмұны

31 желтоқсан 2020 жылдағы аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікті дайындау және бекіту үшін жауапкершілік туралы басшылықтың мәлімдемесі

Тәуелсіз аудитордың қорытындысы

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ қаржылық есептілігі

Қаржылық жағдай туралы есеп	8-9
Жиынтық кіріс туралы есеп	10
Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп	11-12
Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы есеп	13
Қаржылық есептілікке ескертпелер	
1 Жалпы ақпарат	14
2 Есеп саясатының маңызды ережелері	15
2.1 Қаржылық есептілікті дайындау негізі	15
2.2 Пайдалануға әлі қабылданбаған жаңа стандарттар мен түсіндірмелер	16
2.3 Есеп саясатының маңызды ережелеріне қысқаша шолу	17
2.4 Есеп саясатындағы өзгерістер және ақпарат беру	30
3 Маңызды есептік пайымдаулар, бағалаулар мен жорамалдар	31
4 Негізгі құралдар	33
5 Материалдық емес активтер	35
6 Облигацияларға инвестициялар	35
7 Қорлар	36
8 Сауда және басқа да дебиторлық берешек	36
9 Басқа да ағымдағы активтер	37
10 Банк салымдары	38
11 Ақша қаражаты мен оның баламалары	39
12 Жарғылық капитал	39
13 Қызметкерлерге сыйақылар бойынша міндеттеме	40
14 Сауда және басқа да кредиторлық берешек	40
15 Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша міндеттемелер	40
16 Басқа да ағымдағы міндеттемелер	41
17 Түсім	41
18 Көрсетілген қызметтердің өзіндік құны	42
19 Жалпы және әкімшілік шығыстар	43
20 Басқа да операциялық кірістер	43
21 Басқа да операциялық шығыстар	43
22 Есептелген күтілетін кредиттік шығындар	44
23 Қаржылық кірістер	44
24 Табыс салығы бойынша шығыстар	44
25 Байланысты тараптармен операциялар	45

26	Әлеуметті және шартты міндеттемелер.....	46
27	Қаржы тәуекелдерін басқарудың мақсаттары мен саясаты	48
28	Есепті күннен кейінгі оқиғалар	49

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ

31 желтоқсан 2020 жылдағы аяқталған жылғы қаржылық есептілікті дайындау және бекіту үшін жауапкершілік туралы басшылықтың арызы.

Тәуелсіз аудитордың ұсынылған есебінде қамтылған аудитордың міндеттерін сипаттаумен бірге қаралуға тиіс төмендегі мәлімдеме «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ (бұдан әрі - Қорпорация) қаржылық есептілігіне қатысты аудиторлардың жауапкершілігін шектеу мақсатында жасалды

Корпорация басшылығы қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттарына (бұдан әрі - ҚЕХС) сәйкес 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдайды, сондай-ақ оның қызметінің нәтижелерін, ақша қаражатының қозғалысын және осы күнге аяқталған жыл үшін капиталдағы өзгерістерді барлық елеулі аспектілерде анық көрсететін қаржылық есептілікті дайындауға жауапты.

Қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық келесілер үшін жауапты:

- бухгалтерлік есептің тиісті принциптерін таңдау және оларды дәйекті қолдану;
- негізделген бағалау мен есептеулерді қолдану;
- ХҚЕС талаптарын сақтау немесе қаржылық есептілікке ескертпелерде ХҚЕС - тен барлық елеулі ауытқуларды ашу;
- мұндай болжам орынсыз болған жағдайларды қоспағанда, Корпорация өз қызметін таяу болашақта жалғастырады деген болжамға сүйене отырып, қаржылық есептілікті дайындау.

Басшылық сонымен қатар келесілер үшін жауапты:

- Корпорацияда тиімді және сенімді ішкі бақылау жүйесін өзірлеу, енгізу және оның жұмыс істеуін қамтамасыз ету;
- кез келген сәтте Қорпорацияның қаржылық жағдайы туралы ақпаратты жеткілікті дәлдікпен дайындауға және қаржылық есептіліктің ХҚЕС талаптарына сәйкестігін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін бухгалтерлік есеп жүйесін қолдау;
- Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес бухгалтерлік есеп жүргізу;
- Корпорация активтерін қорғау үшін өз құзыреті шегінде шаралар қабылдау;
- алаяқтық және басқа да теріс пайдалану фактілерін анықтау және алдын алу.

31 желтоқсанда 2020 жылы аяқталған қаржылық есептілікті 30 сәуір 2021 жылы Корпорацияның басшылығымен бекітілді:

Кожихов А. Г.
Басқарма төрағасы

Ибраева С.Е.
Бас бухгалтер

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАР ЕСЕБІ

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ акционерлеріне және басшылығына

Пікір

Біз, «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ (бұдан былай – Корпорация) ұсынылған қаржылық есептілігінің аудитін жүргіздік, ол 31 желтоқсан 2020 жылдағы жағдай бойынша қаржы жағдайы туралы есепті және жиынтық кіріс туралы есепті, ақша қаражатының қозғалысы туралы есепті және аталған күні аяқталған жылғы меншік капиталдағы өзгерістер туралы есепті, сондай-ақ есептік саясаттың негізгі ережелерінің қысқаша сипаттамасын және қаржылық есептілікке қатысты басқа ескертулерді қамтиды.

Біздің ойымызша, ұсынылған қаржылық есептілік барлық маңызды аспектерінде Компанияның 31 желтоқсан 2020 жылдағы қаржы жағдайын, сондай-ақ, аталған күні аяқталған жылғы ақша қаражатының қозғалысы мен қызметінің қаржы нәтижелерін Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес шынайы көрсетеді.

Пікір білдіру үшін негіз

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргіздік. Осы стандарттарға сәйкес біздің міндетіміз әрі қарай біз жасаған қорытындымыздың «Қаржы есептілігінің аудитіне жауапты аудитордың жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған. Біз Бухгалтерлерге арналған халықаралық әдеп стандарттары бойынша Кеңестің кәсіби бухгалтерлердің Әдеп Кодексіне (БХӘСК Кодексі) және Қазақстанда біздің қаржылық есептілік аудитіне қолданылатын әдептік талаптарға сәйкес Компанияға қатысты тәуелсізбіз, біз осы талаптарға және кәсіби бухгалтерлердің Әдеп Кодексіне сәйкес біздің өзге де әдеп міндеттемелерін орындадық. Біз өзіміз алған аудиторлық дәлелдер шынайы және өз аудиторлық пікірімізді білдіру үшін негіз беруге тиісті, жеткілікті болып табылады деп есептейміз.

Басқа сұрақтар

2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін Корпорацияның қаржылық есептілік аудитін 2020 жылғы 30 сәуірде осы есептілік бойынша өзгертілмеген пікір білдірген басқа аудитор жүргізді.

Қаржылық есептілігіне басшылықтың жауапкершілігі

Корпорация басшылығы Халықаралық Қаржылық Есептілік Стандарттарына сәйкес көрсетілген қаржылық есептілікті әзірлеу үшін, сондай-ақ басшылық адал әрекет етпеу немесе қате салдарынан қомақты бұрмалаушылықтарды қамтымайтын қаржылық есептілікті әзірлеу үшін қажетті деп санайтын ішкі бақылау жүйесін қамтамасыз ету үшін жауапкершілік көтереді.

Қаржылық есептілікті әзірлеу барысында басшылық өз қызметін үздіксіз жалғастыруға Корпорация қабілеттілігін бағалауға, қызметтің үздіксіздігіне қатысты мәліметтердің сәйкес жағдайларында ашылуға және басшылық Корпорацияны таратуға, қызметін тоқтатуға ниеттенген жағдайларды немесе онда қызметті тарату немесе тоқтатудан басқа қандай да басқа шынайы балама болмаған жағдайларды қоспағанда қызметтің үздіксіздігі туралы жорамал негізінде есептілік жасауға жауапты болады.

Корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғалар Корпорацияның қаржы есептілігін дайындауының қадағалануы үшін жауапкершілік көтереді.

Қаржылық есептілік аудитіне аудитордың жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз қаржы есептілігінде ықылассыз іс-әрекеттерге немесе қателерге байланысты туындаған елеулі бұрмаланулардың жоқтығына қисынды сенімге ие болу және біздің пікірімізден құралатын аудиторлық қорытынды шығару болып табылады. Қисынды сенім сенімділіктің жоғары дәрежесі болғанымен, Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес өткізілген аудиттің елеулі бұрмаланушыларды бар болған жағдайда оларды әрдайым айқындайтынының кепілі емес. Бұрмаланулар ықылассыз іс-әрекеттердің немесе қателердің нәтижесі болуы мүмкін және оларды жеке-жеке немесе бірге пайдаланушылардың осы қаржы есептілігінің негізінде қабылданатын экономикалық шешімдеріне әсер етуі мүмкін деп болжау мүмкін болса, маңызсыз емес болып есептеледі.

Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілетін аудиттің шеңберінде біз кәсіби пікір қабылдаймыз және аудиттің соңына дейін кәсіби күмәншілдікті сақтаймыз. Сонымен бірге, біз келесілерді орындаймыз:

- ықылассыз іс-әрекеттердің немесе қателердің салдарынан қаржы есептілігінің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтап, бағалаймыз; сол тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және жүргіземіз; біздің пікірімізді білдіру үшін негіз болатындай жеткілікті және тиісті болып табылатын аудиторлық дәлелдерді аламыз. Ықылассыз іс-әрекеттердің нәтижесінде елеулі бұрмалануларды таппау тәуекелі қатенің нәтижесіндегі елеулі бұрмалануды таппау тәуекелінен жоғары, себебі ықылассыз іс-әрекеттер сөз байласуға, жалғандыққа, қасақана өткізуге, ақпаратты бұрмалап беруге немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өтіп әрекет жасауға алып келуі мүмкін;
- Корпорацияның ішкі аудит жүйесінің тиімділігі туралы пікір білдіру мақсатында емес, мән-жайларға сәйкес аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатында аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесі туралы түсінік аламыз;
- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және бухгалтерлік бағаламалар мен басшылық дайындаған ақпараттың тиісті ашылуының негізділігін бағалаймыз;
- басшылықтың тоқтаусыз қызмет туралы жорамалды пайдалануының заңдылығы туралы қорытынды, ал алынған аудиторлық дәлелдердің негізінде – нәтижесінде Корпорацияның тоқтаусыз қызметті жалғастыру қабілетіне қатысты елеулі күмәндар пайда болуы мүмкін оқиғаларға немесе жағдайларға байланысты айтарлықтай белгісіздіктің болу-болмауы туралы қорытынды шығарамыз. Егер айтарлықтай белгісіздік бар деген қорытындыға келсек, біз өзіміздің аудиторлық қорытындымызда қаржы есептілігіндегі ақпараттың тиісінше ашылуына назар аудартуға немесе, егер ақпарат тиісінше ашылмаған болса – пікірімізді өзгертуге тиіспіз. Біздің пікірлеріміз аудиторлық қорытындымыз шыққан күнге дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда болашақ оқиғалар немесе жағдайлар Корпорацияның тоқтаусыз қызметін жалғастыру қабілетінен айырылуына алып келуі мүмкін;
- қаржы есептілігінің жалпы ұсынылуын, оның құрылымы мен мазмұнын, оған қоса ақпараттың ашылуын, сондай-ақ қаржы есептілігінің оның негізінде жатқан операциялар мен оқиғаларды олардың шынайы ұсынылуын қамтамасыз ететіндей көрсететінін бағалаймыз.

Біз корпоративтік басқару үшін жауапкершілік көтеретін тұлғалармен ақпараттық әрекеттесуді, оларға өзгелермен қатар, жоспарланған аудит көлемі мен мерзімдері, сондай-ақ аудит нәтижелері бойынша елеулі ескертпелер, соның ішінде біздің аудит барысында анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің айтарлықтай кемшіліктері туралы ақпаратты жеткізе отырып, жүзеге асырамыз.

Біз корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғаларға Тәуелсіздікке қатысты барлық тиісті этикалық талаптарды сақтағанымыз және осы адамдарға аудитордың тәуелсіздігіне негізді түрде ықпал ететін барлық өзара қатынастар мен өзге де мәселелер туралы, ал қажет болған жағдайларда тиісті сақтық шаралары туралы хабардар еткеніміз туралы мәлімдемені ұсынамыз.

Лидия Петрук
Аудитор

Алмас Мусагул
«Crowe Audit KZ» ЖШС Директоры

Аудитордың біліктілік куәлігі № 000546
Қазақстан Республикасының аудиторларын
аттестациялау жөніндегі біліктілік комиссиясы
08.07.2003ж.

2020 жылғы 4 қыркүйек Қазақстан
Республикасының Қаржы министрлігінің
Қаржылық бақылау комитеті аудиторлық
қызметпен айналысуға берген № 20012856
Мемлекеттік лицензиясы

Қазақстан, Нур-Сұлтан қаласы, ул. Касым
Аманжолов көшесі, 28, 95- үй

2021 жылғы «30» сәуір

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
Қаржылық жағдай туралы есеп
2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша
барлық сома мың қазақстандық теңгеммен ұсынылды

	Еск.	31 желтоқсан 2020 ж	31 желтоқсан 2019 ж
АКТИВТЕР			
Ұзақ мерзімді активтер			
Негізгі құралдар	4	23,399,447	24,735,064
Материалдық емес активтер	5	1,018,629	913,893
Пайдалану құқығы нысанындағы активтер		11,090	42,548
Облигацияларға инвестициялар	6	1,754,997	1,609,777
Мерзімі ұзартылған салық бойынша активтер	24	89,482	93,877
Басқа да ұзақ мерзімді активтер		2,363	2,908
Ағымдағы активтердің жиыны		26,276,008	27,398,067
Ағымдағы активтер			
Қорлар	7	1,421,414	981,788
Сауда және басқа да дебиторлық берешек	8	718,904	793,536
Табыс салығы бойынша алдын ала төлем		372,107	487,628
Басқа да ағымдағы активтер	9	225,822	419,688
Банк салымдары	10	1,345,820	4,580,848
Ақша қаражаты мен оның баламалары	11	14,947,721	8,441,057
Ұзақ мерзімді активтердің жиыны		19,031,788	15,704,545
АКТИВТЕР ЖИЫНЫ		45,307,796	43,102,612

Қаржылық жағдай туралы есептің көрсеткіштерін осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылатын 14-49-беттердегі ескертпелермен жиынтықта қараған жөн.

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
Қаржылық жағдай туралы есеп
2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша
барлық сома мың қазақстандық теңгемен ұсынылды

	Еск.	31 желтоқсан 2020 ж	31 желтоқсан 2019 ж
МЕНШІКТІ КАПИТАЛ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Меншікті капитал			
Жарғылық капитал	12	31,579,946	31,579,946
Бөлінбеген пайда		915,212	228,222
Меншікті капитал жиыны		32,495,158	31,808,168
Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Жалдау бойынша міндеттемелер		11,386	40,631
Ұзақ мерзімді міндеттемелер жиыны		11,386	40,631
Ағымдағы міндеттемелер			
Жұмыскерлерге сыйақылар бойынша міндеттемелер	13	4,670,184	2,823,073
Сауда және басқа да кредиторлық берешек	14	2,210,660	2,045,645
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша міндеттемелер	15	3,962,400	3,897,644
Төленуге жататын ҚҚС		862,373	1,943,518
Басқа да ағымдағы міндеттемелер	16	1,095,635	543,933
Ағымдағы міндеттемелердің жиыны		12,801,252	11,253,813
Капитал мен міндеттемелердің жиынтығы		45,307,796	43,102,612

31 желтоқсанда 2020 жылы аяқталған қаржылық есептілікті 30 сәуір 2021 жылы Корпорацияның басшылығымен бекітілді:

Кожихов А. Г.
Басқарма төрағасы

Ибраева С.Е.
Бас бухгалтер

Қаржылық жағдай туралы есептің көрсеткіштерін осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылатын 14-49-беттердегі ескертпелермен жиынтықта қараған жөн.

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ

Жиынтық кіріс туралы есеп

**2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін
барлық сома мың қазақстандық теңгемен ұсынылды**

	Еск.	2020 жыл	2019 жыл
Түсім	17	78,715,169	69,206,610
Жалдау бойынша кірістер		237,782	483,729
Көрсетілген қызметтердің өзіндік құны	18	(68,824,797)	(61,789,325)
Жалпы пайда		10,128,154	7,901,014
Жалпы және әкімшілік шығыстар	19	(9,556,038)	(7,635,913)
Басқа да операциялық кірістер	20	214,229	153,968
Басқа да операциялық шығыстар	21	(67,632)	(128,373)
Операциялық пайда		718,713	290,696
Күтілетін несие залалдарын есептеу, нетто	22	(73,208)	(30,866)
Қаржылық кірістер	23	767,387	500,013
Қаржылық шығындар		(3,401)	(3,538)
Салық салғанға дейінгі пайда		1,409,491	756,305
Табыс салығы бойынша шығыстар	24	(722,501)	(195,733)
Есепті жылғы таза пайда		686,990	560,572
Бір жылдағы басқа да жиынтық кіріс		-	-
Салықтар шегерілген есепті жылғы жиынтық кірістің жиыны		686,990	560,572

31 желтоқсанда 2020 жылы аяқталған қаржылық есептілікті 30 сәуір 2021 жылы Корпорацияның басшылығымен бекітілді:

Кожихов А. Г.
Басқарма төрағасы

Ибраева С.Е.
Бас бухгалтер

Пайдалар мен шығындар есебінің және басқа да жиынтық кірістің көрсеткіштерін осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылатын 14-49-беттегі ескертулермен жиынтықта қарау керек.

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп
2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін
барлық сома мың қазақстандық теңгемен ұсынылды

	Еск.	2020 жыл	2019 жыл
Операциялық қызметтен болған ақша ағындары			
Салық салғанға дейінгі пайда		1,409,491	756,305
Түзетулер:			
Тозу, тауысылу және амортизация	4,5	2,946,557	3,454,372
Қаржылық кірістер	23	(767,387)	(500,013)
Қаржылық шығындар		3,401	3,538
Негізгі құралдарды шегеруден болған залал, нетто	21	42,560	50,953
Негізгі құралдардың құнсыздануы	22	73,208	30,866
Күтілетін несие залалдарын есептеу, нетто	13	5,675,484	1,415,067
Демалыстар мен жұмыскерлердің бонустары бойынша резервтерді есептеу	20	(1,327)	(54,018)
Өтеусіз алынған активтерден болған кіріс		18,511	20,923
Басқа да резервтер мен есептелген міндеттемелер		9,400,498	5,177,993
Айналым капиталын түзетуге дейінгі операциялық пайда			
Тауар-материалдық қорлардағы өзгеріс		(439,611)	(222,705)
Сауда дебиторлық берешектегі және басқа да ағымдағы активтердегі өзгеріс		249,109	112,129
Жұмыскерлердің сыйақылары бойынша міндеттемелердегі өзгеріс		(3,828,373)	(2,296,788)
Сауда және басқа да кредиторлық берешектегі және басқа да ағымдағы міндеттемелердегі өзгеріс		447,697	52,439
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша міндеттемелердегі өзгеріс		64,756	986,333
Төленуге жататын ҚҚС-тегі өзгеріс		(1,081,145)	1,002,424
Операциялық қызметтен түскен ақша ағындары		4,812,931	4,811,825
Төленген табыс салығы		(528,237)	(1,007,046)
Алынған сыйақы		498,321	312,894
Жалдау бойынша төленген сыйақы		(3,401)	-
Операциялық қызметтен түскен ақша ағындары		4,779,614	4,117,673

Ақша қаражатының қозғалысы туралы есептің көрсеткіштерін осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылатын 14-49-беттердегі ескертпелермен жиынтықта қарау керек.

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп
2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін
барлық сома мың қазақстандық теңгемен ұсынылды

	Еск.	2020 жыл	2019 жыл
Инвестициялық қызметтен түсетін ақша ағындары			
Банк салымдарын (орналастыру)/алу, нетто		3,253,701	(4,552,472)
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді сатып алу		(1,520,020)	(1,861,664)
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді сатудан түскен түсімдер		9,372	17,467
Басқа да ұзақ мерзімді қаржы активтеріндегі өзгеріс		545	22,544
Инвестициялық қызметте (пайдаланылған) / алынған таза ақша ағындары		1,743,598	(6,374,125)
Қаржылық қызметтен түскен ақша ағындары			
Жалдаудың негізгі борышы бойынша міндеттемелерді өтеу		(16,296)	(13,568)
Қаржылық қызметте пайдаланылған таза ақша ағындары		(16,296)	(13,568)
Ақша қаражаты мен оның баламаларының таза өзгеруі			
Күтілетін несие залалдарының резервіндегі өзгеріс	22	(252)	26,449
Жыл басындағы ақша қаражаты мен оның баламалары	11	8,441,057	10,684,628
Жыл соңындағы ақша қаражаты мен оның баламалары	11	14,947,721	8,441,057

31 желтоқсанда 2020 жылы аяқталған қаржылық есептілікті 30 сәуір 2021 жылы Корпорацияның басшылығымен бекітілді:

 Кожихов А. Г.
 Басқарма төрағасы

 Ибраева С.Е.
 Бас бухгалтер

Ақша қаражатының қозғалысы туралы есептің көрсеткіштерін осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылатын 14-49-беттердегі ескертпелермен жиынтықта қарау керек.

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
Капиталдағы өзгерістер туралы есеп
2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін
барлық сома мың қазақстандық теңгемен ұсынылды

	Жарғылық капитал	Бөлінбеген пайда	Меншікті капитал жиыны
2019 жылғы 1 қаңтарда	31,579,946	2,767,971	34,347,917
Жыл ішіндегі пайда	-	560,572	560,572
Өзге жиынтық кіріс	-	-	-
Бір жылдағы жиынтық табыстың жиыны	-	560,572	560,572
Акционерге бөліп беру	-	(3,100,321)	(3,100,321)
2019 жылғы 31 желтоқсанда	31,579,946	228,222	31,808,168
Жыл ішіндегі пайда	-	686,990	686,990
Өзге жиынтық кіріс	-	-	-
Бір жылдағы жиынтық табыстың жиыны	-	686,990	686,990
2020 жылғы 31 желтоқсанда	31,579,946	915,212	32,495,158

31 желтоқсанда 2020 жылы аяқталған қаржылық есептілікті 30 сәуір 2021 жылы Корпорацияның басшылығымен бекітілді:

 Кожихов А. Г.
 Басқарма төрағасы

 Ибраева С.Е.
 Бас бухгалтер

Капиталдың өзгерістері туралы есептің көрсеткіштерін осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылатын 14-49-беттердегі ескертпелермен жиынтықта қарау керек.

1 Жалпы ақпарат

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» коммерциялық емес акционерлік қоғам (бұдан әрі - «Корпорация») ««Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» коммерциялық емес акционерлік қоғамын құру туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2016 жылғы 29 қаңтардағы № 39 қаулысының негізінде құрылды.

Көрсетілген қаулыға сәйкес, ҚР Инвестициялар және даму министрлігі Байланыс, ақпараттандыру және ақпарат комитетінің "Халыққа қызмет көрсету орталығы", ҚР Әділет министрлігінің "Жылжымайтын мүлік орталығы", құрылыс істері комитетінің "Жер кадастры ғылыми-өндірістік орталығы" шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорындары қайта ұйымдастырылды, және Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігінің "Зейнетақы төлеу жөніндегі мемлекеттік орталығы" республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорны қосу және қайта құру жолымен оның жарғылық капиталына мемлекет жүз пайыз қатысатын "азаматтарға арналған үкімет" мемлекеттік корпорациясы" коммерциялық емес акционерлік қоғамы болып қайта құрылды.

Корпорация жеке және (немесе) заңды тұлғаларға «бір терезе» қағидаты бойынша мемлекеттік қызметтерді көрсету, жеке және заңды тұлғалардың міндетті мемлекеттік тіркеуге жатпайтын жылжымалы мүлігінің кепілін тіркеу, ғимараттарды, құрылыстарды және (немесе) олардың құрамдастарын техникалық зерттеу, жылжымайтын мүлікке арналған құқықтарды мемлекеттік тіркеу, мемлекеттік жер кадастрын жүргізу, зейнетақы және әлеуметтік қамсыздандыру, коммерциялық ұйымдар болып табылатын заңды тұлғаларды мемлекеттік тіркеу және олардың филиалдары мен өкілдіктерін есепті тіркеу аясындағы қызметті жүзеге асыратын бірыңғай провайдер болып табылады.

Корпорация Нұр-Сұлтан қ. Әділет департаментінде тіркелген; 2016 жылғы 7 сәуірдегі заңды тұлғаны мемлекеттік тіркеу туралы анықтама.

Корпорацияның заңды мекенжайы: Қазақстан Республикасы, 010000, Нұр-Сұлтан қ., Есіл ауданы, Мәңгілік Ел даңғылы, 10.

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті арқылы Қазақстан Республикасының Үкіметі Корпорацияның жалғыз акционері болып табылады. Мемлекеттік корпорация акцияларының мемлекеттік пакетіне иелік ету және пайдалану құқығын жүзеге асыратын орган Қазақстан Республикасы Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігі (бұдан әрі - «Акционер») болып табылады.

Корпорацияның Жарғысына сәйкес келесілер қызметтің негізгі түрлері болып табылады:

1. мемлекеттік қызметтер көрсету, мемлекеттік көрсетілетін қызметтер стандарттары мен регламенттерін сақтау, қызметті алушыларға көрсетілетін мемлекеттік қызметтер көрсету тәртібі туралы хабардар ету, қызметті алушыларға көрсетілетін мемлекеттік қызметтер көрсету мәселелері бойынша өтініштерін қарау, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес «бір терезе» қағидасы бойында құжаттардың жинақталуын тексеру, мемлекеттік қызметтер көрсетуге өтініштер қабылдау және олардың нәтижелерін көрсетілетін қызметті алушыларға беру, мемлекеттік қызметтерді көрсетуге байланысты өзге де қызметтер;
2. ғимараттарды, құрылыстарды және (немесе) олардың құрамындағыларын бастапқы және кейіннен зерттеп-қарау, сондай-ақ ғимараттарға, құрылыстарға және олардың құрамындағыларға кадастрлық нөмір беру, міндетті мемлекеттік тіркеуге жатпайтын жылжымалы мүлік кепілін тіркеуді жүзеге асыру, бағалау қызметі туралы заңнамаға сәйкес жеке тұлғалардың кәсіпкерлік қызметте пайдаланбайтын жылжымайтын мүлік объектілеріне салық салу үшін міндетті бағалау, жер учаскесінің кадастрлық ісін қалыптастыру, жерді экономикалық бағалауды және оған мониторинг жүргізуді, топырақты зерттеуді, геоботаникалық, агрохимиялық зерттеулерді және топырақты бағалауды жүргізуді қамтитын жерлердің сапасын есепке алу, мемлекеттік тіркеу мақсаттары үшін жердің көлемін, жер учаскелерінің меншік иелері мен жер пайдаланушыларды, сондай-ақ жер құқығы қатынастарының басқа да субъектілерін есепке алу, елді мекендерде жер учаскелері үшін төлемақының базалық мөлшерлемелеріне түзету коэффициенттерін белгілей отырып, оларды бағалау аймақтарындағы шекараларының схемаларын жасауды, жер учаскелері үшін төлемақының базалық мөлшерлемелерінің есебін, ауыл шаруашылығын жүргізуге байланысты емес мақсаттар үшін ауыл шаруашылығы алқаптарын алып қою кезіндегі ауыл

1 Жалпы ақпарат (жалғасы)

шаруашылығы өндірісіндегі ысырапты анықтауды қамтитын жерді мемлекеттік кадастрлық бағалау, жылжымайтын мүліктің техникалық тексеру мен жер есебіне қатысты өзге қызметтер;

3. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес, мемлекеттік базалық зейнетақы төлемін, жасына байланысты зейнетақы төлемдерін, еңбек сіңірген жылдары үшін зейнетақы төлемдерінің, жәрдемақы төлемдерін, біржолғы және өзге де төлемдерді ұйымдастыру және жүзеге асыру, пайдасына міндетті зейнетақы жарналары, міндетті кәсіптік зейнетақы жарналары төленген жеке тұлғалардың және бірыңғай зейнетақы жинақтаушы зейнетақы қорынан (БЗЖЗҚ) зейнетақы төлемдерін алушылардың дерекқорын қалыптастыру, келесі қаржы жылына инфляция деңгейінің болжамдарын ескере отырып, агенттердің нақты енгізген міндетті зейнетақы жарналарының, міндетті кәсіптік зейнетақы жарналарының мөлшерін айқындау, міндетті зейнетақы жарналарын, міндетті кәсіптік зейнетақы жарналарын және (немесе) өсімпұлдарды дербестендірілген есепке алу, міндетті зейнетақы жарналарын, міндетті кәсіптік зейнетақы жарналарын және (немесе) өсімпұлдарды агенттерден бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорына аудару, зейнетақы және әлеуметтік төлемдермен байланысты өзге қызметтер;
4. жеке сәйкестендіру нөмірлері негізінде аударымдарды және жарналарды есепке алуды жүзеге асыру және мемлекеттік кіріс органдарымен аударымдарының және (немесе) жарналардың түсімдерін салыстыру, міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыруға байланысты өзге де қызметтер;
5. жеке тұлғалар үшін тұрғын үйлер, саяжай құрылыстары бойынша салық базасын айқындау;
6. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес табиғи монополиялар субъектілерін желілерге қосуға техникалық шарттар беру және квазимемлекеттік сектор субъектілерінің қызметтер көрсету;
7. жылжымайтын мүлікке құқықтарды оның орналасқан жерінде мемлекеттік тіркеуді жүзеге асыру;
8. міндетті мемлекеттік тіркеуге жатпайтын жылжымалы мүліктің кепілін тіркеу;
9. мемлекеттік жер кадастрын жүргізу;
10. коммерциялық ұйымдар болып табылатын заңды тұлғаларды мемлекеттік тіркеу және олардың филиалдары мен өкілдіктерін есепті тіркеу.

Корпорация өз қызметінің негізгі мақсаты ретінде кіріс табуды көздемейтін және түскен таза кірісті Акционердің пайдасына бөлуді жүзеге асырмайтын коммерциялық емес ұйым болып табылады.

Корпорация өндіретін және (немесе) өткізетін тауарларға (жұмысқа, қызметтерге) арналған бағаны Қазақстан Республикасының Үкіметі орталық мемлекеттік органдардың арасынан, монополияға қарсы органмен және орталық уәкілетті органмен келісім бойынша айқындайтын Уәкілетті орган белгілейді. Мемлекеттік монополияның қызметіне жатпайтын, Корпорация өндіретін және (немесе) өткізетін тауарларға (жұмысқа, қызметтерге) арналған бағаны Корпорация өз бетімен белгілейді.

Корпорацияның 31 желтоқсан 2020 жылдағы қаржылық есептілігі 30 сәуір 2021 жылы шығаруға бекітілді.

2 Есеп саясатының маңызды ережелері

2.1 Қаржылық есептілікті дайындау негізі

Осы қаржылық есептілік халықаралық қаржылық есептілік стандарттары жөніндегі кеңес (бұдан әрі – "ҚЕХС") шығарған Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (бұдан әрі – "ҚЕХС") және ҚЕХС халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын түсіндіру жөніндегі комитет (бұдан әрі – "ҚЕХС") шығарған интерпретацияларға сәйкес дайындалды. Осы қаржылық есептілік тану күніне бағалау немесе әділ құны бойынша ескерілетін қаржы құралдарынан басқа бастапқы құн бойынша есепке алу қағидалары негізінде дайындалды.

Қаржылық есептіліктің барлық деректері бүтін мың теңгеге дейінгі дәлдікпен дөңгелектелген.

2.2 Пайдалануға әлі қабылданбаған жаңа стандарттар мен түсіндірмелер

Келесі жаңа стандарттар мен түсіндірмелер әлі күшіне енген жоқ және осы қаржылық есептілікті дайындау кезінде қолданылған жоқ:

- **ХҚЕС (IAS) 1 түзетулер – “Міндеттемелерді қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді ретінде жіктеу”**

2020 жылғы қаңтарда ҚЕХС жөніндегі кеңес міндеттемелерді қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді ретінде жіктеуге қатысты талаптар түсіндірілетін ҚЕХС (IAS) 69-76-тармақтарына түзетулер шығарды. Түзетулерде мыналар түсіндіріледі:

- o міндеттемелерді кейінге қалдыру құқығы нені білдіреді;
- o міндеттемелерді кейінге қалдыру құқығы есепті кезеңнің соңында болуы керек;
- o міндеттемелерді жіктеуге ұйымның міндеттемелерді кейінге қалдыру құқығын орындау ықтималдығы әсер етпейді;
- o міндеттеме шарттары оның жіктелуіне әсер етпейді, егер айырбасталатын міндеттемеге енгізілген туынды құрал өзі үлестік құрал болса.

Бұл түзетулер 2023 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты күшіне енеді және ретроспективті түрде қолданылады. Қазіргі уақытта Корпорация осы түзетулердің міндеттемелердің ағымдағы сыныптамасына ықтимал әсерін және қолданыстағы қарыз шарттары бойынша шарттарды қайта қарау қажеттілігін талдайды.

- **ХҚЕС (IFRS) 3 түзетулер – “Тұжырымдамалық негіздерге сілтемелер”.**

2020 жылғы мамырда ҚЕХС жөніндегі кеңес 3 "бизнес бірлестіктері" – "тұжырымдамалық негіздерге сілтемелер" ҚЕХС (IFRS) түзетулерін шығарды. Бұл түзетулердің мақсаты-1989 жылы шығарылған "қаржылық есептілікті дайындау және ұсыну тұжырымдамасына" сілтемелерді, 2018 жылғы наурызда шығарылған "қаржылық есептерді ұсынудың тұжырымдамалық негіздеріне" сілтемелерге, стандарт талаптарына елеулі өзгерістер енгізбестен ауыстыру. Кеңес, егер олар жекелеген операциялар шеңберінде туындаған болса, ХҚЕС (IFRIC) 37 қолдану саласына немесе ХҚЕС (IFRIC) 21 "міндетті төлемдер" түсіндірмесіне жататын міндеттемелер мен шартты міндеттемелер үшін "2-ші күні" әлеуетті пайда немесе залалдың туындауын болдырмау үшін 3 ХҚЕС-ке (IFRS) тану қағидатынан алып тастауды қосты. Сонымен бірге Кеңес "қаржылық есептілікті дайындау және ұсыну тұжырымдамасына" сілтемелерді ауыстыру әсер етпейтін шартты активтерге қатысты қолданыстағы ХҚЕС (IFRS) 3 талаптарын түсіндіруге шешім қабылдады. Бұл түзетулер 2022 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты күшіне енеді және перспективалы түрде қолданылады.

- **ХҚЕС (IAS) 16 түзетулер – “Негізгі құралдар: мақсаты бойынша пайдалануға дейінгі түсімдер”**

2020 жылдың мамыр айында ҚЕХС Кеңесі "негізгі құралдар: мақсатты пайдалануға дейінгі түсімдер" құжатын шығарды, бұл ұйымдарға объектінің бастапқы құнынан осы объектіні орналасқан жеріне жеткізу және оны пайдалану үшін талап етілетін күйге келтіру процесінде басшылықтың ниетіне сәйкес өндірілген өнімді сатудан түскен кез-келген түсімдерді алып тастауға тыйым салады. Оның орнына ұйым осындай бұйымдарды сатудан түсетін түсімдерді, сондай-ақ осы бұйымдарды пайда немесе шығын құрамында өндіру құнын таниды. Бұл түзетулер 2022 жылғы 1 қаңтардан басталатын немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты күшіне енеді және ұйым осы түзетулерді алғаш рет қолданатын қаржылық есептілікте ұсынылған кезеңнің ең алғашқысы басталған (немесе одан кейін) күні пайдалану үшін қолжетімді болған негізгі құралдар объектілеріне ретроспективті түрде қолданылуға тиіс. Бұл түзетулер Корпорацияға айтарлықтай әсер етпейді деп күтілуде.

2.2 Пайдалануға әлі қабылданбаған жаңа стандарттар мен түсіндірмелер (жалғасы)

- **ХҚЕС (IAS) 37 түзетулер – “Ауыртпалықты шарттар-шартты орындауға арналған шығындар”**

2020 жылғы мамырда ҚЕХС жөніндегі кеңес ҚЕХС (IAS) 37-ге түзетулер шығарды, онда ұйым Шарттың ауыртпалықты немесе залалды болып табылатындығын бағалау кезінде қандай шығындарды ескеруі тиіс екендігі түсіндіріледі. Түзетулер "шартқа тікелей байланысты шығындарға" негізделген тәсілді қолдануды көздейді. Тауарларды немесе көрсетілетін қызметтерді ұсынуға арналған шартқа тікелей байланысты шығындар осы Шартты орындауға арналған қосымша шығындарды да, шартты орындауға тікелей байланысты бөлінген шығындарды да қамтиды. Жалпы және әкімшілік шығындар шартқа тікелей байланысты емес, сондықтан олар шарт бойынша контрагенттің нақты өтеуіне жататын жағдайларды қоспағанда, алынып тасталады. Бұл түзетулер 2022 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты күшіне енеді. Корпорация осы түзетулерді ол алғаш рет қолданатын жылдық есепті кезең басталған күні өзінің барлық міндеттерін әлі орындамаған шарттарға осы түзетулерді қолданатын болады.

- **"Қаржы құралдары" ХҚЕС (IFRS) 9 түзету-қаржылық міндеттемелерді тану тоқтатылған жағдайда "10% тест" өткізу кезінде комиссиялық сыйақы**

ҚЕХС жыл сайынғы жетілдіру процесі шеңберінде, 2018-2020 жылдар кезеңі, ҚЕХС жөніндегі кеңес ҚЕХС (IFRS) 9-ға түзету шығарды. Түзетуде комиссиялық сыйақының сомасы түсіндіріледі, ұйым жаңа немесе түрлендірілген қаржылық міндеттеменің шарттары бастапқы қаржылық міндеттеменің шарттарынан айтарлықтай өзгеше болып табылатындығын бағалау кезінде ескереді. Мұндай сомаларға басқа Тараптың атынан кредитор немесе қарыз алушы төлеген немесе алған комиссиялық сыйақыны қоса алғанда, белгілі бір кредитор мен қарыз алушы арасында төленген немесе алынған комиссиялық сыйақылар ғана жатады. Ұйым осы түзетуді алғаш рет қолданатын жылдық есепті кезеңнің басталу күніне (немесе одан кейін) өзгертілген немесе ауыстырылған қаржылық міндеттемелерге қатысты осы түзетуді қолдануға тиіс. Осы түзету 2022 жылғы 1 қаңтардан басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты күшіне енеді, немесе осы күннен кейін. Мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі. Корпорация осы түзетуді алғаш рет қолданатын жылдық есепті кезеңнің басталу күніне (немесе одан кейін) өзгертілген немесе ауыстырылған қаржылық міндеттемелерге қатысты осы түзетуді қолданады. Бұл түзету Корпорацияға айтарлықтай әсер етпейді деп күтілуде.

2.3 Есеп саясатының маңызды ережелеріне қысқаша шолу

(а) Шетел валютасын қайта есептеу

Корпорацияның қаржылық есептігі теңгемен білдірілген. Корпорацияның функционалдық валютасы теңге болып табылады.

Операциялар мен қалдықтар

Шетел валютасындағы операциялар бастапқыда Корпорациямен операция тану критерийлерін қанағаттандырған күнге қолданылатын бағам бойынша олардың функционалдық валютасында ескеріледі.

Шетел валютасында көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелер есепті күнге қолданылатын функционалды валютаның спот-бағамы бойынша қайта есептеледі.

Монетарлық баптарды өтеу және қайта есептеу кезінде туындайтын барлық бағамдық айырма жиынтық кіріс туралы есепке кіргізіледі.

Валюталарды айырбастау бағамдары

Қазақстан қор биржасында (бұдан әрі - «ҚҚБ») белгіленген орташа өлшенген айырбас бағамдары Қазақстан Республикасындағы ресми айырбас бағамдары ретінде пайдаланылады. ҚҚБ-нің 2020 жылғы 31 желтоқсандағы айырбас бағамы 1 АҚШ доллары үшін 420,91 теңге болды (2019 жылғы 31 желтоқсанға: 1 АҚШ доллары үшін 382,59 теңге).

2.3 Есеп саясатының маңызды ережелеріне қысқаша шолу (жалғасы)

(b) Активтер мен міндеттемелерді ағымдағы және ұзақ мерзімді жіктеу

Қаржылық жағдай есебінде Корпорация активтер мен міндеттемелерді олардың ағымдағы (қысқа мерзімді) және ұзақ мерзімді сыныптамасы негізінде ұсынады. Актив ағымдағы (қысқа мерзімді) болып табылады, егер:

- оны сату керек немесе ол әдеттегі операциялық цикл аясында сатуға немесе тұтынуға арналған;
- ол негізінен сауда мақсаттарына арналған;
- оны есепті кезең аяқталғаннан кейін 12 (он екі) ай ішінде өткізу болжанып отыр; немесе
- ол есепті кезең аяқталғаннан кейін кемінде 12 (он екі) ай ішінде міндеттемелерді өтеу үшін оны айырбастауға немесе пайдалануға шектеулер болған жағдайларды қоспағанда, ақша қаражатын немесе оның баламаларын білдіреді.

Барлық басқа активтер ұзақ мерзімді активтер ретінде жіктеледі. Міндеттеме ағымдағы (қысқа мерзімді) болып табылады, егер:

- оны әдеттегі операциялық цикл аясында өтеу керек;
- ол негізінен сауда мақсаттары үшін сақталады;
- ол есепті кезең аяқталғаннан кейін 12 (он екі) ай ішінде өтелуге жатады;
- Корпорацияның есепті кезең аяқталғаннан кейін кемінде 12 (он екі) ай ішінде міндеттемені өтеуді кейінге қалдыруға сөзсіз құқығы жоқ.

Корпорация барлық басқа міндеттемелерді ұзақ мерзімді ретінде жіктейді. Кейінге қалдырылған салық бойынша активтер мен міндеттемелер Ұзақ мерзімді активтер және міндеттемелер ретінде жіктеледі.

(c) Негізгі құралдар

Негізгі құралдар бастапқыда өзіндік құны бойынша танылады. Кейінгі есепке алу жинақталған амортизацияны (жерден және аяқталмаған өндірістен басқа) және құнсызданудан болатын зияндарды, олар болған жағдайда, шегере отырып бастапқы құны бойынша жүзеге асырылады. Мұндай құнға құрал-жабдықтардың бөлшектерін ауыстыру құны және егер оларды капиталдандыру критерийлері орындалса, ұзақ мерзімді құрылыс жобалары болған жағдайда қарыздар бойынша шығындар кіреді. Белгілі бір уақыт аралығында негізгі құралдардың едәуір құрамдастарын ауыстыру қажет болғанда, Корпорация осы сияқты құрамдастарды оларға төн болатын дербес пайдалы қызмет ету мерзімдерімен жекелеген активтер ретінде мойындайды және оларды лайықты түрде амортизациялайды. Сол сияқты, негізгі техникалық шолып тексеруді жүргізген кезде сонымен байланысты шығындар, егер мойындаудың барлық критерийлері орындалса, құрал-жабдықты ауыстыру ретінде негізгі құралдардың баланстық құнында мойындалады. Жөндеуге және техникалық қызмет көрсетуге жұмсалатын барлық басқа шығындар олар болған сәтте пайда немесе зиян құрамында мойындалады.

Амортизация активтердің пайдалы қызметін бағалау мерзімінің ішінде желілік әдіспен былайша есептеледі:

	Жылдар
Ғимараттар мен құрылыстар	25-50
Көлік активтері	4-5
Басқалары	4-10

2.3 Есеп саясатының маңызды ережелеріне қысқаша шолу (жалғасы)

(с) Негізгі құралдар (жалғасы)

Аяқталмаған құрылыс пен жер амортизацияланбайды.

Бұрын танылған негізгі құралдарды немесе олардың маңызды құрауыштарын тануды доғару олар шығарылған кезде немесе егер келешекте осы активті пайдаланудан немесе шығарудан экономикалық тиімділік алу күтілмеген жағдайда болады. Активті мойындауды тоқтату нәтижесінде туындайтын кіріс немесе шығыс (шығарудан болған таза түсімдер мен активтің баланстық құнының арасындағы айырма ретінде есептелген) активтің мойындалуы тоқтатылған есепті жыл үшін пайда мен зияндарға қосылады.

Таратылу құны, активтерді пайдалы қолдану мерзімі және негізгі құралдардың өтелімі әдістері әрбір жылдық есепті кезеңнің аяғында талданады және қажетіне қарай перспективті негізде түзетіледі.

(d) Материалдық емес активтер

Материалдық емес активтер жинақталған амортизацияны және құнсызданудан болған жинақталған шығындарды шегере отырып, құны бойынша ескеріледі. Материалдық емес активтерге мұнай-газ ресурстарын барлауға арналған лицензияларды, компьютерлік бағдарламаларды сатып алу шығындары кіреді. Материалдық емес активтер бастапқыда сатып алу құны бойынша бағаланады. Бастапқы құны - бұл жиынтық төленген сома және активті сатып алу үшін берілген кез келген басқа сыйақының әділ құны.

Материалдық емес активтер, пайдалы қызмет етудің қалған есепті мерзімінің ішінде тік желілік әдіспен амортизацияланады. Активтердің күтілетін пайдалы қызмет етуінің мерзімі жыл сайынғы негізде қайта қарастырылып отырады және қажет болғанда мерзімдегі өзгерістер кейінгі кезеңдерде түзетіліп отырады. Компьютерлік бағдарламалық жасақтаманың пайдалы қызмет ету мерзімі 3 жылдан 7 жылға дейін құрайды. Пайдалы қызмет мерзімі әрбір есепті күнге қайта қаралады.

Материалдық емес активтердің ағымдағы құны оқиға немесе жағдаяттардағы өзгерістер активтің ағымдағы құны өтелмейтіндігін көрсеткен жағдайларда құнсыздануға талданады.

(e) Қаржылық емес активтердің құнсыздануы

Корпорация әрбір есепті күнге активтің ықтимал құнсыздану белгілерінің бар-жоғын айқындайды. Егер осындай белгілер орын алса немесе егер активті құнсыздануға жыл сайынғы тексеру талап етілсе, Корпорация активтің өтелетін құнына бағалау жүргізеді. Активтің немесе ақша ағындарын жасайтын бөлімшенің (бұдан әрі - «ААЖБ») өтелетін құны - бұл сатуға арналған шығындарды шегергенде, (ААЖБ) активінің әділ құны және (ААЖБ) активін пайдаланудан болатын құндылық.

Өтелетін құн негізінен басқа активтер немесе активтер тобы жасайтын ағындардан тәуелсіз ақша қаражатының ағындарын актив жасаған жағдайда ғана жеке актив үшін анықталады. Егер активтің баланстық құны немесе ААЖБ өтелетін сомадан асып кетсе, онда актив құнсызданған ретінде қаралады және оның құны өтелетін сомаға дейін кемітіледі. Пайдалану құндылығын бағалау кезінде келешек ақша ағындары салық салынғанға дейін дисконттау мөлшерлемесі бойынша дисконтталады, өрі ол ақшаның уақытша құнының ағымдағы нарықтық бағасын және активке тән тәуекелдерді көрсетеді.

2.3 Есеп саясатының маңызды ережелеріне қысқаша шолу (жалғасы)

(e) Қаржылық емес активтердің құнсыздануы

Сатуға арналған шығындарды шегергенде әділ құнын анықтау кезінде жуық арадағы нарықтық мәмілелер, егер ондайлар орын алса, ескеріледі. Олар болмаған ретте бағалаудың тиісті үлгісі қолданылады. Мұндай есептеулер бағалау коэффициенттерімен, акциялар нарығында еркін айналыста болатын баға белгілеулерімен немесе әділ құнның басқа да қолжетімді көрсеткіштерімен расталады.

Корпорация жекелеген активтер жататын Корпорацияның әрбір ААЖБ үшін жеке әзірленетін мұқият жоспарларға және болжамды есептеулерге сүйене отырып құнсыздану сомасын айқындайды. Осы жоспарлар мен болжамды есептеулер әдетте бес жылды құрайды. Бұдан да ұзақ кезеңдер үшін бесінші жылдан кейін болжамды келешек ақша ағындарына қатысты қолданылатын ұзақ мерзімді өсім үрдістері есептеледі.

Жалғасып отырған қызметтің құнсыздануынан болған шығындар (қорлардың құнсыздануын қоса алғанда) жиынтық кіріс туралы есепте құнсызданған актив функциясына сәйкес келетін шығыстар санатының құрамында танылады.

Корпорация әрбір есепті күнге, гудвилді қоспағанда, активтің бұрын мойындалған құнсыздану шығындарының жоқ немесе қысқарған екендігінің белгілері бар-жоғын айқындайды. Егер мұндай белгі бар болса, Корпорация активтің немесе ААЖБ-ның өтелетін құнын есептейді. Құнсызданудан болатын бұрын танылған шығындар, егер құнсызданудан болатын шығынды соңғы рет таныған уақыттан бастап активтің өтелетін құнын айқындау үшін пайдаланылған жол берілімде өзгеріс орын алған жағдайда ғана қалпына келтіріледі. Қалпына келтіру активтің баланстық құны оның өтелетін құнынан асып кетпеуімен, сондай-ақ амортизацияны шегеріп тастағанда баланстық құнынан аспауымен шектелген, бұл актив егер алдыңғы жылдары құнсызданудан болған залал деп танылмаған жағдайда, баланстық құны бойынша танылуы мүмкін. Мұндай құнды қалпына келтіру пайда мен зияндарда мойындалады.

(f) Қаржы активтері

Бастапқы тану және бағалау

Қаржы активтері алғаш рет танылғанда кейіннен амортизацияланған құны бойынша, басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша және пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктеледі.

Қаржы активтерінің бастапқыда танылған кездегі жіктелуі шартта көзделген қаржы активі мен Корпорация бұл активтерді басқару үшін қолданатын бизнес-модель бойынша ақша ағындарының сипаттамаларына тәуелді болады. Қаржыландырудың едәуір компонентін қамтымайтын немесе соған қатысты Корпорация іс жүзіндегі сипаттың жеңілдетілуін қолданған сауда дебиторлық берешекті қоспағанда, Корпорация қаржы активтерін бастапқыда пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржы активтері жағдайында мәміле бойынша шығындар сомасына ұлғайтылған әділ құны бойынша бағалайды.

Қаржыландырудың едәуір компонентін қамтымайтын немесе соған қатысты Корпорация іс жүзіндегі сипаттың жеңілдетілуін қолданған сауда дебиторлық берешек *«Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім»* 15 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес айқындалған мәміленің бағасы бойынша айқындалады.

Қаржы активін амортизацияланған құны бойынша немесе басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша жіктеу және бағалау үшін осы активтің шарттық талаптары борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне *«борыштың негізгі сомасы мен пайыздардың есебінен төлемдер ғана»* болып табылатын ақша ағындарын алуды негіздеуі қажет. Мұндай бағалау SPPI-тест деп аталады және әрбір құралдың деңгейінде жасалады.

2.3 Есеп саясатының маңызды ережелеріне қысқаша шолу (жалғасы)

(f) Қаржы активтері (жалғасы)

Корпорация қаржы активтерін басқару үшін пайдаланатын бизнес-модель ақша ағындарын әкелу мақсатында Корпорация өзінің қаржы активтерін басқаратын тәсілді сипаттайды. Бизнес-модель ақша ағындарының шартта көзделген ақша ағындарын алудың, қаржы активтерін сатудың немесе екеуінің де салдары болатындығын айқындайды.

Заңнамада немесе белгілі бір нарықта қабылданған ережелерде белгіленген мерзімде активті жеткізуді талап ететін қаржылық активтерді сатып алу немесе сату бойынша барлық мәмілелер («стандартты талаптардағы» сауда) мәмілені жасау күніне, яғни Корпорация өз мойнына активті сатып алу немесе сату міндеттемесін қабылдаған күнге мойындалады.

Корпорацияның қаржы активтеріне ақша қаражаты, банк салымдары, сауда және басқа да дебиторлық берешек, облигацияларға инвестициялар жатады.

Кейінгі бағалау

Кейіннен бағалау мақсаттары үшін қаржы активтері төрт санатқа жіктеледі:

- амортизациялық құны бойынша бағаланатын қаржы активтері (борыштық құралдар);
- жинақталған пайда мен зияндарды кейіннен қайта жіктей отырып басқа да жиынтық кіріс арқылы өділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері (борыштық құралдар);
- мойындау тоқтаған кезде жинақталған пайда мен зияндарды кейіннен қайта жіктеместен басқа да жиынтық кіріс арқылы өділ құны бойынша бағаланатын, ұйымның қарауына қарай жіктелген қаржы активтері (үлестік құралдар);
- пайда немесе шығын арқылы өділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері.

Амортизациялық құны бойынша бағаланатын қаржы активтері (борыштық құралдар)

Бұл санат Корпорация үшін барынша орынды болып табылады. Корпорация қаржы активтерін амортизацияланған құны бойынша бағалайды, егер келесі талаптардың екеуі де орындалса:

- қаржы активі бизнес-модельдің шеңберінде ұсталады, оның мақсаты қаржы активтерін шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін ұстау болып табылады; және
- қаржы активінің шарттық талаптары көрсетілген күндерге борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне борыштың негізгі сомасы мен пайыздардың есебінен төлемдер ғана болып табылатын ақша ағындарын алуды негіздейді.

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып бағаланады және оларға құнсыздануға қатысты талаптар қолданылады. Пайда немесе зияндар активтің мойындалуы тоқтаған, ол түрлендірілген немесе құнсызданған жағдайда пайданың немесе зиянның құрамында мойындалады.

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің санатына Корпорация сауда және басқа да дебиторлық берешекті, кредиттік мекемелердегі қаражатты (банк салымдары, ақша қаражаты мен оның баламалары) және облигацияларға инвестициялар жатқызады.

Пайда немесе шығын арқылы өділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері

Пайда немесе шығын арқылы өділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің санатына саудаға арналған қаржы активтері, пайда немесе шығын арқылы өділ құны бойынша бағаланатын деп бастапқыда танылған кезде Корпорацияның қарауына қарай жіктелген қаржы активтері немесе міндетті түрде өділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері жатады.

2.3 Есеп саясатының маңызды ережелеріне қысқаша шолу (жалғасы)

(f) Қаржы активтері (жалғасы)

Жақын арада сату мақсатымен сатып алынған болса, қаржы активтері саудалауға арналған деп жіктеледі. Бөлек ендірілген туынды құралдарды қоса алғанда, туынды құралдар, олар Корпорацияның қарауына қарай тиімді хеджирлеу құралдары ретінде айқындалған жағдайларды қоспағанда, саудаға арналған деп жіктеледі. Солар бойынша ақша ағындары борыштың негізгі сомасының және пайыздардың есебінен тек төлемдер болып табылмайтын қаржы активтері пайдаланылатын бизнес-модельге қарамастан пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша жіктеледі және бағаланады.

Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері (жалғасы)

Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері қаржылық жағдай туралы есепте әділ құны бойынша ескеріледі, ал олардың әділ құнының таза өзгеруі пайда немесе зиян туралы есепте танылады.

Корпорацияның бұл санатта қаржы активтері жоқ.

Жинақталған пайда мен зияндарды кейіннен қайта жіктеу отырып басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері (борыштық құралдар)

Корпорация борыштық құралдарды, егер келесі талаптардың екеуі де орындалатын болса, басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланады:

- бизнес-модельдің шеңберінде ұсталатын қаржы активі, оның мақсаты шартта көзделген ақша ағындарын алу, сол сияқты қаржы активтерін сату болып табылады; және
- қаржы активінің шарттық талаптары көрсетілген күндерге борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне борыштың негізгі сомасы мен пайыздардың есебінен төлемдер ғана болып табылатын ақша ағындарын алуды негіздейді.

Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық құралдарда, пайыздық кіріс, валюта бағамдарының қайта бағалануы және мұндай залалдардың құнсыздануынан немесе қалпына келтірілуінен болған залалдар пайда немесе зиян туралы есепте танылады және амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтеріндей дәл осылайша есептеледі. Әділ құнның қалған өзгерістері басқа да жиынтық кірістің құрамында танылады.

Мойындалу тоқтаған кезде басқа да жиынтық кірістің құрамында танылған әділ құн өзгерістерінің жинақталған сомасы пайданың немесе зиянның құрамына қайта жіктеледі.

Корпорацияның бұл санатта қаржы активтері жоқ.

Мойындау тоқтаған кезде жинақталған пайда мен зияндарды кейіннен қайта жіктеместен басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын, ұйымның қарауына қарай жіктелген қаржы активтері (үлестік құралдар)

Бастапқы мойындау кезінде Корпорация өз қарауына қарай, бірақ одан кейіннен бас тарту құқығынсыз, үлестік құралдарға жасалған инвестицияларды басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктеу жөнінде шешім қабылдай алады, егер олар «Қаржы активтері: ұсыну» 32 ХҚЕС-ке (IAS) сай меншікті капиталдың анықтамасына жауап бермесе және саудаға арналмаса. Мұндай жіктеу туралы шешім әрбір құрал бойынша бөлек қабылданады.

Мұндай қаржы активтері бойынша пайда мен залалдар ешқашан пайданың немесе зиянның құрамына жіктелмейді. Дивидендтер, Корпорация қаржы активі құнының бір бөлігінің өтемақысы ретінде мұндай түсімдерден пайда алған жағдайлардан басқа, дивидендтерді алуға құқық белгіленгенде пайда немесе зиян туралы есепте басқа да кіріс ретінде танылады. Мұндай жағдайда осындай пайда басқа да жиынтық кірістің құрамында көрсетіледі. Корпорацияның қарауына қарай басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланған деп жіктелген үлестік құралдар құнсыздану мәніне бағаланбайды. Корпорацияның бұл санатта қаржы активтері жоқ.

2.3 Есеп саясатының маңызды ережелеріне қысқаша шолу (жалғасы)

(f) Қаржы активтері (жалғасы)

Мойындауды тоқтату

Қаржы активі (немесе қолданылуына қарай – қаржы активінің бір бөлігі немесе сол сияқты қаржы активтері тобының бір бөлігі) мойындалуын тоқтатады (яғни, Корпорацияның қаржылық жағдай туралы есебінен алынып тасталады), егер:

- активтен ақша ағындарын алу құқығының қолданылу мерзімі аяқталса;
- Корпорация активтен ақша ағындарын алу құқығын ақша ағындарын толық көлемде және «транзиттік» келісім бойынша еш кешіктірмей алатын үшінші тарапқа төлеу бойынша өзіне міндеттеме алғанда; немесе (а) Корпорация барлық тәуекелдер мен активтен түсетін пайдаларды бергенде, не болмаса (б) Корпорация барлық тәуекелдер мен активтен түсетін пайдаларды бермегенде және сақтамаған, бірақ осы активтерді бақылау функциясын берген жағдайда.

Егер Корпорация өзінің активтен ақша ағынын алу барлық құқығын берсе не транзиттік келісім жасаса, ол меншік құқығына байланысты тәуекелдер мен табысты сақтап қала алған-алмағанын және, егер сақтап қала алған болса, онда қандай көлемде екендігін бағалайды. Егер Корпорация активтен болатын барлық тәуекелдер мен табысты іс жүзінде бермесе және өзінде сақтамаса, сондай-ақ активке бақылауды бермесе, Корпорация берілген активке өзінің қатысуын жалғастыруы дәрежесінде тануын жалғастырады.

Бұл жағдайда Корпорация тиісті міндеттемені де мойындайды. Берілген актив пен тиісті міндеттеме Корпорация сақтаған құқықтар мен міндеттемелерді көрсететін негізде бағаланады. Берілген актив бойынша кепілдік түрін қабылдайтын жалғасатын қатысу келесі өлшемдердің: активтің бастапқы баланстық құны немесе төленуін Корпорация талап етуі мүмкін өтемақының ең көп соманың ең азы бойынша танылады.

Қаржы активтерінің құнсыздануы

Қаржы активтерінің құнсыздануы туралы толық ақпараттың ашылып көрсетілуі келесі ескертпелерде көрсетілген:

- елеулі есепті пайымдаулар, бағалау мәндері және жорамалдар (3-ескертпе);
- облигацияларға инвестициялар (6-ескертпе)
- сауда дебиторлық берешек (8-ескертпе);
- банктік салымдар (10-ескертпе);
- ақша қаражаты мен оның баламалары (11-ескертпе).

Корпорация пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын барлық қарыздар мен басқа да борыштық қаржы активтері бойынша күтілетін несие залалдарының (КНЗ) бағалау резервін көрсетеді. КНЗ ұйымға шарттарға сәйкес тиесілі болатын ақша ағындары мен Корпорация алынуын күтіп отырған барлық ақша ағындары арасындағы айырма ретінде есептеледі. КНЗ дәл осындай несиелік рейтингісі бар ұқсас құрал үшін бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемеге тең болатын мөлшерлеме бойынша дисконтталады.

КНЗ екі кезеңде танылады. Бастапқы танылған сәттен бастап несие тәуекелі айтарлықтай ұлғаймаған қаржы құралдары бойынша келесі 12 айдың (12 айлық күтілетін несие залалдары) ішінде мүмкін болатын дефолттардың салдарынан туындауы мүмкін несие залалдарына қатысты залалдарға бағалау резерві құрылады. Солар бойынша бастапқы танылған сәттен бастап қаржы құралдары үшін несие тәуекелі айтарлықтай ұлғайған дефолттың орын алу мерзімдеріне қарамастан (бүкіл мерзім үшін күтілетін несие залалдары) осы қаржы құралының қалған қолданылу мерзімінің ішінде күтілетін несие залалдарына қатысты залалдарға бағалау резерві құрылады.

2.3 Есеп саясатының маңызды ережелеріне қысқаша шолу (жалғасы)

(f) Қаржы активтері (жалғасы)

Сауда дебиторлық берешекке және шарт бойынша активтерге қатысты Корпорация КНЗ-ны есептеу кезінде жеңілдетілген тәсілді қолданады. Тиісінше, Корпорация несиелік тәуекелінің өзгерістерін қадағаламайды, ал оның орнына әрбір есепті күнге бүкіл мерзім үшін күтілетін несиелік залалдарына тең сомада залалдарға бағалау резервін мойындайды. Корпорация қарыз алушылар мен жалпы экономикалық талаптарға тән болатын факторларды ескере отырып түзетілген несиелік залалдарының пайда болуының өткен тәжірибесін ескере отырып дайындалған бағалау резервтерінің моделін пайдаланды.

Кредиттік мекемелердегі қаражатқа қатысты (банк салымдары, ақша қаражаты мен оның баламалары) Корпорация 12 айлық кезең үшін күтілетін несиелік залалдарын есептеді. 12 айлық күтілетін несиелік залалдары – есепті күннен кейін 12 айдың ішінде болуы мүмкін қаржы құралы бойынша дефолттардың салдарынан туындайтын күтілетін несиелік залалдарын білдіретін бүкіл мерзім үшін күтілетін несиелік залалдарының бір бөлігі. Дегенмен қаржы құралы бойынша несиелік тәуекел бастапқы танылған сәттен бастап едәуір ұлғайған жағдайда залалдардың бағалау резерві бүкіл мерзім үшін күтілетін несиелік залалдарына тең болатын сомада бағаланады.

Корпорация несиелік тәуекелінің едәуір ұлғаюы болды деп есептейді, егер шарт бойынша төлем мерзімі 30 күннен артық өтсе. Егер шарт бойынша төлемдердің мерзімі 90 күнге өтіп кетсе, Топ қаржы активі бойынша дефолт болды деп есептейді. Дегенмен, белгілі бір жағдайларда Корпорация, егер ішкі немесе сыртқы ақпарат Корпорация ұстап қалатын несиелік сапасын арттыру тетіктерін ескерместен, Корпорацияның шарт бойынша көзделген қалған төлемдердің барлық сомасын алатындығына нұсқаса, қаржы активі бойынша дефолт болды деген қорытындыға келе алады.

(g) Қаржылық міндеттемелер

Бастапқы тану және бағалау

Қаржылық міндеттемелер бастапқы мойындау кезінде тиісінше пайда немесе зиян; несиелер мен қарыз алулар, кредиторлық берешек немесе тиімді хеджирлеу кезінде хеджирлеу құралдары ретінде айқындалған туынды құралдар арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер ретінде жіктеледі. Корпорация өзінің қаржылық міндеттемелерін оларды бастапқы мойындау кезінде жіктейді.

Барлық қаржылық міндеттемелер бастапқыда оларға мәміле бойынша тікелей байланысты шығындар шегеріліп (қарыздар, несиелер мен кредиторлық берешек болған жағдайда) әділ құны бойынша танылады.

Корпорацияның қаржылық міндеттемелеріне сауда және басқа да кредиторлық берешек кіреді.

Кейінгі бағалау

Қаржылық міндеттемелерді одан кейінгі бағалау олардың жіктелуіне тәуелді болады:

Сауда және басқа да кредиторлық берешек

Бастапқы мойындалғаннан кейін сауда және басқа да кредиторлық берешек тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып амортизацияланған құн бойынша бағаланады. Мұндай қаржылық міндеттемелер бойынша кірістер мен шығыстар оларды тану доғарылғаннан кейін, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлемені қолдана отырып амортизацияның есептелуіне қарай пайданың немесе зиянның құрамында танылады.

2.3 Есеп саясатының маңызды ережелеріне қысқаша шолу (жалғасы)

(g) Қаржылық міндеттемелер (жалғасы)

Мойындауды тоқтату

Қаржылық міндеттеменің танылуы, егер міндеттеме өтелсе, күші жойылса, немесе оның әрекет ету мерзімі аяқталған жағдайда тоқтатылады.

Егер қолданыстағы қаржылық міндеттеме дәл сол несие берушінің алдында едәуір ерекшеленетін талаптарда басқа міндеттемеге ауыстырылса немесе егер қолданыстағы міндеттеменің талаптары едәуір өзгертілсе, мұндай ауыстыру немесе өзгеріс бастапқы міндеттеменің мойындалуын тоқтату ретінде және жаңа міндеттемені мойындаудың басталуы ретінде ескеріледі, ал олардың ағымдағы құнындағы айырмасы пайда немесе зиян құрамында мойындалады.

(h) Қаржы құралдарының өзара есепке алынуы

Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелер өзара есепке алуға жатады, ал нетто-сома қаржылық жағдай туралы есепте қазіргі кезде танылған сомаларды өзара есепке алуға заңгерлік қорғауды қамтамасыз ету, сондай-ақ есеп айырысуды нетто-негізде жасау не болмаса активтерді өткізу және сонымен бір мезгілде міндеттемелерді өтеуге ниеті болғанда көрсетілуі тиіс.

(i) Қорлар

Қорлар қос көлемнің ең азы бойынша бағаланады: сатып алудың бастапқы құны немесе сатудың таза ықтимал бағасы бойынша.

Қорлардың бастапқы құнына қорларды тиісті жерге жеткізумен және оларды ағымдағы күйге келтірумен байланысты әдеттегі қызмет барысында болған барлық шығындар жатады.

Сатудың таза ықтимал бағасы өндірісті аяқтауға арналған есепті шығындарды және өткізуге арналған есепті шығындарды шегере отырып, әдеттегі қызметтің барысында сатудың есепті бағасы ретінде анықталады.

Қорлардың өзіндік құны орташа алынған әдісті пайдалана отырып айқындалады.

(j) Ақша қаражаты мен оның баламалары

Қаржылық жағдай туралы есептегі ақша қаражаты мен оның баламалары кассадағы қолма-қол ақшаны, банктердегі ақша қаражатын, қысқа мерзімді банк салымдары мен өтеудің бастапқы мерзімі үш айдан аспайтын басқа да қысқа мерзімді жоғары өтімді инвестицияларды қамтиды.

Ақша қаражатының қозғалысы туралы есептің мақсаттары үшін ақша қаражаты мен оның баламалары өтелмеген банкілік овердрафттарды шегеріп тастағанда, жоғарыдағы анықтамаға сай ақшалай қаражаттан және қысқа мерзімді банк салымдарынан тұрады.

(k) Түсімді және басқа да кірістерді тану

Сатып алушылармен шарттар бойынша түсім тауарларға немесе қызметтерге бақылау сатып алушыға берілгенде және өтемақыны көрсететін сомада бағаланған кезде танылады, соған құқықты Корпорация мұндай тауарларға немесе қызметтерге айырбас ретінде алуды күтіп отыр.

Корпорация пайда алуды көздейтін өзі жасаған шарттарды өзі принципал ма әлде агент пе дегенді анықтау мақсатында белгілі бір өлшемдерге сәйкес талдайды.

Корпорация барлық мұндай шарттар бойынша принципал ретінде болады деген тұжырымға келді (өйткені шарттар бойынша өз мойнына алған міндеттемелерді алған негізгі тарап болып табылғандықтан, пайда алып, шарттармен байланысты тәуекелдерді қабылдайды).

2.3 Есеп саясатының маңызды ережелеріне қысқаша шолу (жалғасы)

(k) Түсімді және басқа да кірістерді тану (жалғасы)

Корпорацияның қаржылық есептілігінде негізінен қызметтердің келесі түрлері бойынша түсімді мойындайды: зейнетақы және әлеуметтік төлемдер бойынша қызметтерді көрсетуден түскен түсім, жер кадастрының және жылжымайтын мүлікті техникалық зерттеу қызметтерін көрсетуден түскен түсім, мемлекеттік қызметтерді көрсетуден түскен түсім.

Зейнетақы және әлеуметтік төлемдер бойынша қызметтерді көрсетуден түскен түсім

Түсімнің бұл түрі мемлекет есебінен төленетін зейнетақы, жәрдемақы сомалары мен басқа да төлемдердің аударылуын басқару үшін түсімді білдіреді. Корпорация түсімнің мұндай түрін уақыт сәтіне мойындайды.

Жер кадастрының және жылжымайтын мүлікті техникалық зерттеу қызметтерін көрсетуден түскен

Түсімнің бұл түрі жер пайдаланушыларының пайда болу жобаларын жасау жұмыстары, жерде жер учаскелерінің шекараларын белгілеу жұмыстары және жерде жер пайдаланушыларының жобаларын белгілеу жұмыстары үшін түсімді білдіреді. Корпорация түсімнің бұл түрін, сол бойынша түсім уақыт кезеңінің ішінде танылатын «Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігінің Жер ресурстарын басқару комитеті» РМК-мен жасалған шартты қоспағанда, уақыт сәтіне мойындайды.

Мемлекеттік қызметтерді көрсетуден түскен түсім

Түсімнің бұл түрі халыққа қызмет көрсету орталықтарының қызметін үйлестіру, мемлекеттік жер кадастрының мәліметтерін бергені үшін, ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлердің топырақ бонитетін айқындау және геоботаникалық зерттеу үшін түсімді білдіреді. Корпорация түсімнің мұндай түрін уақыт сәтіне мойындайды.

Сауда дебиторлық берешек

Дебиторлық берешек Корпорацияның шартсыз болып табылатын өтемақы сомасына құқығын білдіреді (яғни ақы төлеу мерзімінің орын алуы үшін тек уақыт қана қажет).

Шарттық міндеттемелер

Шарттық міндеттеме – Корпорация сатып алушыдан өтемақыны (немесе өтемақы сомасын) алған тауарларды немесе қызметтерді сатып алушыға беру міндеттемесі. Сатып алушы өтемақыны Корпорация тауарды немесе қызметті сатып алушыға беру сәтіне дейін төлеген жағдайда, Корпорация шарттық міндеттемені төлемді жүзеге асыру сәтіне немесе төлем төленуге жататын болған сәтте (қайсысының бұрын орын алатындығына қарай) мойындайды. Корпорация шарт бойынша өз міндеттемелерін орындағанда шарттық міндеттеме түсіммен мойындалады.

Пайыздық кіріс

Амортизацияланған құны бойынша және пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын, сондай-ақ басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын барлық қаржы құралдары бойынша пайыздық кіріс немесе шығыс тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып танылады. Тиімді пайыздық мөлшерлеме - бұл қаржы құралын болжамды пайдалану мерзімінің бойында немесе егер бұл орынды болса, қаржы активінің немесе міндеттеменің таза баланстық құнына дейінгі ұзақ емес кезеңнің ішінде күтілетін келешек төлемдерді немесе ақша қаражатының түсімдерін дәл дисконттайтын мөлшерлеме. Пайыздық кіріс жиынтық кіріс туралы есепте қаржыландырудан алынған табыс ретінде көрсетіледі.

2.3 Есеп саясатының маңызды ережелеріне қысқаша шолу (жалғасы)

(I) Жалдау

Келісім жасалған кезде Корпорация келісім жалдау болып табылатындығын немесе оның жалдау белгілері бар-жоғын бағалайды, яғни Корпорация келісім-шарттың белгілі бір уақыт аралығында сәйкестендірілген активті пайдалануды бақылау құқығын өтеудің орнына беретіндігін анықтайды.

Корпорация жалға алушы ретінде

Корпорация қысқа мерзімді жалға алуға қатысты танудан босатуды өзінің қысқа мерзімді жалдау шарттарына (яғни, жалдау басталған күнгі жалдау мерзімі 12 айдан аспайтын және базалық активті сатып алуға опционды қамтымайтын шарттарға) қолданады. Корпорация сондай-ақ құны төмен деп саналатын жалдау шарттарына құны төмен активтерді жалға алуға қатысты танудан босатуды қолданады. Қысқа мерзімді жалдау және төмен құны бар активтерді жалдау бойынша жалдау төлемдері жалдау мерзімі ішінде желілік әдіспен шығыстар ретінде танылады.

Корпорация активтерді жалдау басталған күнгі пайдалану құқығы нысанында таниды (яғни базалық актив пайдалану үшін қолжетімді болатын күн). Пайдалану құқығы нысанындағы активтер жалдау бойынша міндеттемелерді қайта бағалауға түзетіле отырып, жинақталған амортизация мен құнсызданудан болған жинақталған шығындар шегеріле отырып, бастапқы құны бойынша бағаланады. Пайдалану құқығы нысанындағы активтердің бастапқы құны жалдау бойынша танылған міндеттемелердің шамасын, жалдау бойынша алынған ынталандыру төлемдерін шегере отырып, жалдаудың басталу күніне немесе осындай күнге дейін жүргізілген бастапқы тікелей шығындарды және жалдау төлемдерін қамтиды. Пайдалану құқығы нысанындағы активтер сызықтық әдіспен мынадай кезеңдердің: жалға алу мерзімі немесе активтерді пайдалы пайдаланудың болжамды мерзімі неғұрлым қысқа мерзімге амортизацияланады.

Жалдау басталған күні Корпорация жалдау мерзімі ішінде жүзеге асырылуы тиіс жалдау төлемдерінің келтірілген құны бойынша бағаланатын жалдау бойынша міндеттемелерді таниды. Жалдау төлемдеріне кез-келген ынталандыру төлемдерін алып тастағандағы тіркелген төлемдер, индекске немесе мөлшерлемеге байланысты ауыспалы жалдау төлемдері және тарату құнының кепілдіктері бойынша төленуі күтілетін сомалар кіреді. Жалдау төлемдеріне, егер компанияның осы опционды орындайтынына жеткілікті сенім болса, сатып алу опционының орындалу бағасы және егер жалдау мерзімі компанияның опционды тоқтатуды ықтимал орындауын көрсетсе, жалдауды тоқтату үшін айыппұл төлеуі кіреді. Индекске немесе ставкаға тәуелді емес ауыспалы жалдау төлемдері осындай төлемдерді жүзеге асыруға әкеп соқтыратын оқиға немесе шарт басталған кезеңде шығыстар ретінде танылады (олар қорларды өндіру үшін жұмсалған жағдайлардан басқа).

Жалдау төлемдерінің келтірілген құнын есептеу үшін Корпорация жалдау басталған күні қарыз алудың нарықтық мөлшерлемесін пайдаланады, өйткені жалдау шартына енгізілген пайыздық мөлшерлемені оңай анықтау мүмкін емес. Жалдау басталған күннен кейін жалдау бойынша міндеттемелердің шамасы пайыздардың есептелуін көрсету үшін ұлғайтылады және жүзеге асырылған жалдау төлемдерін көрсету үшін азайтылады. Бұдан басқа, компания жалға алу бойынша міндеттемелердің баланстық құнын қайта бағалауды жаңарту, жалдау мерзімі өзгерген, жалдау төлемдері өзгерген (мысалы, индекстің немесе осындай төлемдерді айқындау үшін пайдаланылатын мөлшерлеменің өзгеруіне байланысты болашақ төлемдердің өзгеруі) немесе базалық активті сатып алуға опционды бағалау өзгерген жағдайда жүргізеді.

Корпорация жалға беруші ретінде

Корпорацияда активті иеленумен байланысты барлық тәуекелдер мен пайдалар қалатын жалдау операциялық жалдау ретінде жіктеледі. Пайда болған жалдау кірісі жалдау мерзімі ішінде сызықтық әдіспен ескеріледі және өзінің операциялық сипатына байланысты пайда немесе шығын туралы есепте кіріске қосылады. Операциялық жалдау шартын жасасу кезінде келтірілген бастапқы тікелей шығындар жалға берілген активтің баланстық құнына енгізіледі және жалдау мерзімі ішінде жалға беруден түскен кіріс сияқты негізде танылады. Шартты жалдау ақысы ол алынған кезеңдегі түсімнің құрамында танылады.

2.3 Есеп саясатының маңызды ережелеріне қысқаша шолу (жалғасы)

(m) Салықтар

Ағымдағы табыс салығы

Ағымдағы табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелер салық органдары өтеуге талап етуі немесе салық органдарына төлеуі күтілетін сомада бағаланады. Осы соманы есептеу үшін қолданылатын салық ставкалары мен салық заңнамасы – бұл Қазақстан Республикасында есепті күні қабылданған немесе мәні бойынша қабылданған ставкалар мен заңдар.

Тікелей меншікті капиталда танылған баптарға жататын ағымдағы табыс салығы кірістер мен шығындар туралы есепте емес, меншікті капиталдың құрамында танылады. Корпорация басшылығы салық декларацияларында көрсетілген позицияларды бағалауды мезгіл – мезгіл жүзеге асырады, оларға қатысты тиісті салық заңнамасы әртүрлі түсіндірілуі мүмкін және қажет болған жағдайда Бағалау міндеттемелерін жасайды.

Мерзімі ұзартылған салық

Мерзімі ұзартылған салық активтер мен міндеттемелердің салық базасы мен олардың баланстық құны арасындағы есепті күнге қаржылық есептілік мақсаттары үшін уақытша айырмаларды айқындау арқылы міндеттемелер әдісі бойынша есептеледі.

Мерзімі ұзартылған салық міндеттемелері мына жағдайлардан басқа, барлық салық салынатын уақыт айырмалары бойынша мойындалады:

- мерзімі ұзартылған салық міндеттемесі гудвилді, активті немесе міндеттемелерді бастапқы тану нәтижесінде, бизнесті біріктіру емес мәмілелер барысында пайда болады және операцияларды жасау кезінде бухгалтерлік пайдаға да, салық салынатын пайдаға немесе залалдарға әсер етпейді;
- еншілес компанияларға, қауымдасқан компанияларға, сондай-ақ бірлескен қызметке қатысу үлестермен инвестициялармен байланысты салық салынатын уақыт айырмашылықтарына қатысты егер уақыт айырмасының уақыттың азайып бөлінуін бақылау мүмкін болса және уақыт айырмасы таяу болашақта азаймайтындығына елеулі мүмкіндік бар болса.

Кейінге қалдырылған салық активтері, мына жағдайлардан басқа, соған қарсы есептен шығарылатын уақыт айырмалары, пайдаланылмаған салық жеңілдіктері мен пайдаланылмаған салық шығындары есепке алынуы мүмкін салық салынатын пайда болады деген едәуір ықтималдылық болатын дәрежеде барлық есептен шығарылатын уақыт айырмалары, пайдаланылмаған салық жеңілдіктері және пайдаланылмаған салық шығындары бойынша мойындалады:

- шегерілетін уақыт айырмасына жататын мерзімі кейінге қалдырылған салық активі бизнесті біріктіру салдарынан тумаған болса және ол операцияны жасау кезінде бухгалтерлік пайдаға да, салық салынатын пайдаға немесе залалдарға да әсер етпейтін активті немесе міндеттемелерді бастапқы тану нәтижесінде туындаса;
- еншілес компанияларға, ассоциацияланған компанияларға инвестициялармен, сондай-ақ бірлескен кәсіпорындарға қатысу үлестерімен байланысты есептен шығарылатын уақыт айырмаларына қатысты мерзімі ұзартылған салық активтері уақыт айырмалары келешекте пайдаланылады және соған қарсы уақыт айырмалары қолданылуы мүмкін салық салынатын пайда орын алады деген айтарлықтай ықтималдылық бар дәрежеде ғана мойындалады.

Мерзімі ұзартылған салық активтерінің баланстық құны әрбір есепті күнге қайта қаралып, мерзімі ұзартылған салық активтерінің барлығын немесе бір бөлігін пайдалануға мүмкіндік беретін жеткілікті салық салынатын табысқа қол жеткізу шамалы деп бағаланатын дәрежеде азаяды. Танылмаған кейінге қалдырылған салық активтері әрбір есепті күнге қайта қаралады және келешек салық салынатын пайда кейінге қалдырылған салық активтерін пайдалануға мүмкіндік беруі елеулі мүмкіндігі пайда болатын дәрежеде танылады.

2.3 Есеп саясатының маңызды ережелеріне қысқаша шолу (жалғасы)

(m) Салықтар (жалғасы)

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері есепті күнге қолданылып жүрген немесе мәні бойынша қабылданған салық ставкаларына (және салық заңнамасына) сүйене отырып, активті өткізу немесе міндеттемені өтеу кезеңінде қолданылуы күтіліп отырған салық ставкалары бойынша бағаланады. Пайданың немесе залалдың құрамында танылмаған баптарға жататын кейінге қалдырылған салық та пайданың немесе залалдың құрамында танылмайды. Кейінге қалдырылған салықтардың баптары ЖСҚ құрамында не тікелей меншік капиталында олардың негізінде жатқан операцияларға сәйкес танылады.

Корпорация кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелерін, егер оның ағымдағы салық міндеттемелеріне қарсы ағымдағы салық активтерін есепке алуға заңды түрде қорғалған құқығы болса және кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелері бір салық органы операцияларына салық салынатын сол ұйымнан не операцияларына салық салынатын әртүрлі ұйымдардан алатын пайдаға салынатын салықтарға жатады., не нетто-негізде ағымдағы салық міндеттемелері мен активтері бойынша есеп айырысуды жүзеге асыруға не осы активтерді өткізуге және кейінге қалдырылған салық міндеттемелерінің немесе активтерінің елеулі сомаларын өтеу немесе өтеу күтілетін болашақ кезеңдердің әрқайсысында бір мезгілде осы міндеттемелерді өтеуге ниеттенеді.

Қосылған құн салығы (ҚҚС)

Сатулар бойынша ҚҚС тауарларды жөнелту немесе қызметтер көрсету кезінде бюджетке төлеуге жатады. Сатып алу бойынша ҚҚС өнім жеткізушіден салықтық шот-фактураны алу кезінде сату бойынша ҚҚС-пен бірге есепке алынуы тиіс.

Түсім, шығыстар мен активтер активтерді немесе қызметтерді сатып алу бойынша пайда болған ҚҚС салық органдары өтемейтін жағдайларды қоспағанда, ҚҚС-тың сомасы шегеріліп, танылады; бұл жағдайда ҚҚС тиісінше активті сатып алу шығыстарының бір бөлігі немесе шығыстар бабының бір бөлігі ретінде танылады.

Салық заңнамасы нетто негізде ҚҚС бойынша бюджетпен есеп айырысуды жасауға рұқсат етеді. Тиісінше, солар бойынша есеп айырысулар есепті күнге болмаған сатулар мен сатып алулар бойынша ҚҚС нетто-негізде қаржылық жағдай туралы есепте көрсетіледі.

Салық заңнамасының және Корпорацияның қызметінің ерекшелігіне орай өтелуге жататын ҚҚС-тың белгілі бір бөлігі келесі жылдарға ауыстырылуы мүмкін. ҚҚС-ның мұндай бөлігі ұзақ мерзімді актив ретінде жіктеледі, құнсыздану мәніне бағаланады және бар ААЖБ-ға бөлінген жеке актив ретінде қаралады.

Дебиторлық және кредиторлық берешек ҚҚС сомаларын ескере отырып көрсетіледі.

Салық органы өтейтін немесе төлейтін ҚҚС-тың таза сомасы өтелуге жататын ҚҚС және басқа да салықтар бойынша алдын ала төлемдер құрамына, сондай-ақ қаржылық жағдай туралы есепте көрсетілген төленуге жататын басқа да салықтар құрамына қосылады.

(n) Шартты міндеттемелер және шартты активтер

Шартты міндеттемелер қаржылық есептілікте ескерілмейді. Олар егер ресурстардың ағып кету және экономикалық пайда мүмкіндігі шамалы ықтимал болып табылмағанда ғана ашылады.

Шартты активтер қаржылық есептілікте ескерілмейді. Олар экономикалық пайданың түсуі ықтимал болып табылғанда ашылып көрсетіледі.

(o) Есепті күннен кейінгі оқиғалар

Есепті жыл аяқталғаннан кейін орын алған және қаржылық жағдай туралы есепті дайындау күніне болған шарттардың дәлелдерін білдіретін оқиғалар (түзетуші оқиғалар) қаржылық есептілікте көрсетіледі. Есепті жыл аяқталғанда болған және түзетуші оқиғалар болып табылмайтын оқиғалар, егер олар мәнді болса, қаржылық есептіліктің ескертпелерінде ашылады.

2.4 Есеп саясатындағы өзгерістер және ақпарат беру

Қаржылық есептілікті жасау кезінде қабылданған Есеп саясаты 2020 жылғы 1 қаңтарда күшіне енген қабылданған жаңа стандарттарды қоспағанда, 2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін корпорацияның жылдық қаржылық есептілігін жасау кезінде қолданылған саясатқа сәйкес келеді.

ҚЕХС (IFRS) 3 түзету – “Бизнесті анықтау”

ҚЕХС (IFRS) 3-ке түзетулерде бизнес деп саналу үшін қызмет түрлері мен активтердің біріктірілген жиынтығы, ең болмағанда, бірге қайтарымды құруға айтарлықтай ықпал ете алатын салымды және қағидатты маңызды процесті қамтуы тиіс деп түсіндіріледі.

Бұл ретте бизнес қайтарымды жасау үшін қажетті барлық салымдар мен процестерді міндетті түрде қамтымауы тиіс екендігі түсіндіріледі. Бұл түзетулер Қордың қаржылық есептілігіне әсер еткен жоқ, бірақ егер қор бизнесті біріктіру бойынша мәміле жүргізетін болса, болашақта қолданылуы мүмкін.

ХҚЕС (IAS) 1 және ХҚЕС (IAS) 8 – “Маңыздылықты айқындау” түзетулері

Түзетулер маңыздылықтың жаңа анықтамасын ұсынады, оған сәйкес “егер ақпаратты өткізіп жіберу, бұрмалау немесе Бүркемелеу нақты есеп беруші ұйым туралы қаржылық ақпаратты ұсынатын осы қаржылық есептілік негізінде олар қабылдайтын жалпы мақсаттағы қаржылық есептіліктің негізгі пайдаланушыларының шешімдеріне әсер етеді деп негізді түрде күтуге болатын болса, ақпарат маңызды болып табылады”.

Түзетулерде маңыздылық тұтастай қаралатын қаржылық есептілік мәнмәтініндегі ақпараттың (жеке-жеке не басқа ақпаратпен жиынтықта алынған) сипатына немесе сандық маңыздылығына байланысты болады деп түсіндіріледі. Егер қаржылық есептіліктің негізгі пайдаланушыларының шешімдеріне әсер етеді деп негізді түрде күтуге болатын болса, ақпараттың бұрмалануы маңызды болып табылады. Бұл түзетулер Қордың қаржылық есептілігіне әсер еткен жоқ.

2018 жылғы 29 наурызда шығарылған “Қаржылық есептерді ұсынудың тұжырымдамалық негіздері”

Тұжырымдамалық негіздер стандарт болып табылмайды және тұжырымдамалық негіздердің бірде-бір ережесі стандарттың қандай да бір ережесінен немесе талабынан басым күшке ие емес. Тұжырымдамалық негіздердің мақсаттары: ҚЕХС жөніндегі кеңеске стандарттарды әзірлеуде жәрдемдесу; стандарттардың бірде-біреуі белгілі бір операцияны немесе басқа оқиғаны реттемеген кезде есеп саясатының ережелерін әзірлеу кезінде қаржылық есептерді жасаушыларға жәрдемдесу; және стандарттарды түсіну мен түсіндіруде барлық тараптарға жәрдемдесу. Бұл құжат тұжырымдамалық негіздердің ережелеріне сәйкес өзінің есеп саясатын әзірлейтін ұйымдарға әсер етеді.

Тұжырымдамалық негіздердің қайта қаралған редакциясы бірнеше жаңа тұжырымдамаларды, активтер мен міндеттемелердің жаңартылған анықтамаларын және оларды тануға арналған өлшемшарттарды қамтиды, сондай-ақ кейбір елеулі ережелерді түсіндіреді. Бұл құжатты қайта қарау Қордың қаржылық есептілігіне әсер еткен жоқ.

16 ХҚЕС (IFRS) түзетулері – “Covid-19 пандемиясымен байланысты жалға беру бойынша жеңілдіктер” 28 мамыр 2020 ж.

ҚЕХС кеңесі ҚЕХС (IFRS) 16 “жалдау” – “Covid-19 пандемиясымен байланысты жалдау жеңілдіктері” түзетулерін шығарды. Бұл түзету жалға алушылар үшін COVID-19 пандемиясының тікелей салдары ретінде туындайтын жалға беру бойынша басқаға беру жағдайында жалдау шарттарының түрленуін есепке алу бөлігінде ХҚЕС (IFRS) 16 талаптарын қолданудан босатуды көздейді. Практикалық сипаттағы жеңілдету ретінде жалға алушы Жалға беруші Covid-19 пандемиясына, жалдау шартының өзгеруіне байланысты жалға беруші берген жалдау бойынша жеңілдіктің бар-жоғын талдауға шешім қабылдауы мүмкін. Осындай шешім қабылдаған жалға алушы Covid-19 пандемиясымен байланысты жалдау бойынша жеңілдікке байланысты жалдау төлемдерінің кез келген өзгерісін, егер ол жалдау шартының модификациясы болмаса, ХҚЕС (IFRS) 16 сәйкес есепте қалай көрінетініне ұқсас ескеруі керек.

2.4 Есеп саясатындағы өзгерістер және ақпарат беру (жалғасы)

Осы түзету 2020 жылғы 1 маусымнан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты қолданылады. Мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі. Бұл түзету Қордың қаржылық есептілігіне әсер еткен жоқ.

3 Маңызды есептік пайымдаулар, бағалаулар мен жорамалдар

Корпорацияның қаржылық есептілігін әзірлеу оның басшылығынан есепті кезеңнің соңына пікір білдіруін, есепте көрсетілетін түсім сомаларына, шығыстарға, активтер мен міндеттемелерге, сондай-ақ шартты міндеттемелер туралы ақпараттың ашылып көрсетілуіне ықпал ететін бағалау мәндері мен жорамалдарды айқындауды талап етеді. Дегенмен осы жорамалдар мен бағалау мәндеріне қатысты белгісіздік соған қатысты осы сияқты жорамалдар мен бағалаулар қабылданған активтің немесе міндеттеменің баланстық құнына келешекте елеулі түзетулерді талап етуі мүмкін нәтижелерге әкеліп соқтыруы мүмкін.

Негізгі құралдардың пайдалы қызмет ету мерзімі

Корпорация әрбір қаржы жылының соңында жылына кем дегенде бір рет негізгі құралдардың қалған пайдалы қызмет ету мерзімін бағалайды, егер күту өткен бағалаудан ерекшеленген жағдайда, өзгерістер 8 ХҚЕС-ке (IAS) сәйкес *«Есеп саясаты, есеп бағаларындағы өзгерістер және қателер»* есеп бағалауларындағы өзгерістер ретінде ескеріледі.

Қаржы активтері бойынша резервтер

Корпорация дебиторлық берешек және кредиттік мекемелердегі қаражат пен облигацияларға инвестициялар бойынша күтілетін несиелер залалдарына резервтерді құрады (ақша қаражаты мен оның баламалары, банк салымдары).

Сауда және басқа да дебиторлық берешекке қатысты күтілетін несиелер залалдарын бағалау кезінде Корпорация стандартта көзделген жеңілдетілген тәсілді қолданды және көрсетілген қаржы құралдарының бүкіл өмірлік мерзім үшін күтілетін несиелер залалдарын есептеді. Корпорация қарыз алушылар мен жалпы экономикалық талаптарға тән болатын факторларды ескере отырып түзетілген несиелер залалдарының пайда болуының өткен тәжірибесін ескере отырып дайындалған бағалау резервтерінің моделін пайдаланды.

Кредиттік мекемелердегі қаражатқа (банк салымдары, ақша қаражаты мен оның баламалары) және облигацияларға инвестицияларға қатысты Корпорация 12 айлық кезең үшін күтілетін несиелер залалдарын есептеді. 12 -айлық күтілетін несиелер залалдары – есепті күннен кейін 12 айдың ішінде болуы мүмкін қаржы құралы бойынша дефолттардың салдарынан туындайтын күтілетін несиелер залалдарын білдіретін бүкіл мерзім үшін күтілетін несиелер залалдарының бір бөлігі. Дегенмен қаржы құралы бойынша несиелік тәуекел бастапқы танылған сәттен бастап едәуір ұлғайған жағдайда залалдардың бағалау резерві бүкіл мерзім үшін күтілетін несиелер залалдарына тең болатын сомада бағаланады.

Корпорация несиелер тәуекелінің едәуір ұлғаюы болды деп есептейді, егер шарт бойынша төлем мерзімі 30 күннен артық өтсе. Егер шарт бойынша төлемдердің мерзімі 90 күнге өтіп кетсе, қаржы активі бойынша дефолт болды деп есептеледі. Дегенмен, белгілі бір жағдайларда Корпорация, егер ішкі немесе сыртқы ақпарат Корпорация ұстап қалатын несиелер сапасын арттыру тетіктерін ескерместен, Корпорацияның шарт бойынша көзделген қалған төлемдердің барлық сомасын алатындығына нұсқаса, қаржы активі бойынша дефолт болды деген қорытындыға келе алады.

Сөйтіп, 2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанына күтілетін несиелер залалдарына резервтер 3,315,263 мың теңге, және тиісінше 3,293,453 мың теңге сомаға қалыптасты (6, 8, 10, және 11-ескертпелер).

3 Маңызды есептік пайымдаулар, бағалаулар мен жорамалдар (жалғасы)

Салық салу

Күрделі салық заңнамасын, салық заңнамасындағы өзгерістерді, сондай-ақ салық салынатын келешек табыс сомаларын және оларды алу мерзімдерін түсінуге қатысты айқынсыздық бар. Шарттық қатынастардың күрделілігін есепке ала отырып, нақты нәтижелер мен қабылданған болжалдар арасында пайда болатын айырма немесе осындай болжалдардың келешек өзгерістері есептілікте көрсетілген шығыстар сомасын немесе пайдаға салынатын салық бойынша кірістер сомасын түзетуге әкеп соқтырады.

Негізделген жорамалдарға сүйене отырып, Корпорация салық органдары жүргізетін салықтық тексерудің ықтимал салдарына резервтерді құрады. Осындай резервтердің шамасы әр түрлі факторларға, мысалы, алдыңғы тексерулердің нәтижелеріне және салық төлеуші компанияның және тиісті салық органының салық заңнамасының әртүрлі интерпретацияларына байланысты. Түсіндірулердегі осындай айырмашылықтар елде басым болатын шарттарға қарай мәселелердің көпшілігі бойынша туындап қалуы мүмкін.

Мерзімі ұзартылған салық бойынша активтер

Мерзімі ұзартылған салық активтері соған қарсы салық залалдары есепке алынуы мүмкін салық салынатын пайданы алу ықтимал болып табылатын шамада есептен шығарылатын уақыт айырмалары, пайдаланылмаған салық залалдары мен салық жеңілдіктері бойынша танылады.

Келешек салық салынатын табысты алудың ықтимал мерзімдерінің және оның өлшемдерінің негізінде қаржылық есептілікте мойындауға болатын мерзімі ұзартылған салық активтерінің сомаларын, сондай-ақ салықтық жоспарлау стратегиясын анықтау үшін басшылықтың елеулі пайымдаулары қажет. 2020 жылдың 31 желтоқсанына мерзімі ұзартылған салық бойынша танылған активтер сомасы 986,758 мың теңге (2019 жылдың 31 желтоқсанына: 618,537 мың теңге) болды (24-ескертпе).

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Корпорацияның мерзімі ұзартылған салық бойынша танылмаған активтері болмады.

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікке ескертпелер
 барлық сома мың қазақстандық теңгемен ұсынылды

4 Негізгі құралдар

2020 және 2019 жылдары 31 желтоқсанда аяқталған жылдардағы негізгі құралдардың қозғалысы былайша берілген:

	Ғимараттар мен құрылыстар					Жиыны
	Жер құрылыстар	Көлік активтері	Басқалары	Аяқталмаған құрылыс		
Бастапқы құны						
2019 жылғы 1 қаңтарда	1,530,643	19,174,805	1,896,274	10,498,546	342,617	33,442,885
Түсімдер	1,777	-	483,263	1,009,096	148,751	1,642,887
Тауар-материалдық қорлардан аударылды	-	-	-	498	57	555
Ауыстырулар мен аударымдар	-	86,636	1,020	63,663	(151,319)	-
Есептен шығару	(161)	(3,564)	(9,536)	(236,037)	-	(249,298)
Материалдық емес активтерге аудару	-	-	-	-	(184,844)	(184,844)
2019 жылғы 31 желтоқсанда	1,532,259	19,257,877	2,371,021	11,335,766	155,262	34,652,185
Түсімдер	8,998	1,786	120,868	1,296,450	107,841	1,535,943
Ауыстырулар мен аударымдар	-	45,850	-	62	(45,912)	-
Есептен шығару	(78)	(7,282)	(23,599)	(538,515)	-	(569,474)
2020 жылғы 31 желтоқсанда	1,541,179	19,298,231	2,468,290	12,093,763	217,191	35,618,654

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікке ескертпелер
 барлық сома мың қазақстандық теңгемен ұсынылды

4 Негізгі құралдар (жалғасы)

	Ғимараттар мен құрылыстар				Көлік активтері	Басқалары	Аяқталмаған құрылыс	Жиыны
	Жер	құрылыстар						
Жинақталған тозу								
2019 жылғы 1 қаңтарда	(36,085)	(1,348,393)	(751,941)	(4,587,583)	(128,681)	(6,852,683)		
Тозу	-	(399,341)	(412,462)	(2,434,499)	-	(3,246,302)		
Ауыстырулар мен аударымдар	-	3,617	3,407	(7,024)	-	-		
Есептен шығару	-	232	4,917	176,715	-	181,864		
2019 жылғы 31 желтоқсанда	(36,085)	(1,743,885)	(1,156,079)	(6,852,391)	(128,681)	(9,917,121)		
Тозу	-	(404,585)	(472,185)	(1,920,118)	-	(2,796,888)		
Есептен шығару	-	570	7,205	487,027	-	494,802		
2020 жылғы 31 желтоқсанда	(36,085)	(2,147,900)	(1,621,059)	(8,285,482)	(128,681)	(12,219,207)		
Қалдық құны								
2019 жылғы 31 желтоқсанда	1,496,174	17,513,992	1,214,942	4,483,375	26,581	24,735,064		
2020 жылғы 31 желтоқсанда	1,505,094	17,150,331	847,231	3,808,281	88,510	23,399,447		

Толық амортизацияланған, бірақ компания пайдаланатын негізгі құралдардың жалпы баланстық құны 2020 жылғы 31 желтоқсанға 1,603,256 мың теңгені құрайды (2019 жылғы 31 желтоқсан: 548,137 мың теңге).

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікке ескертпелер
барлық сома мың қазақстандық теңгемен ұсынылды

5 Материалдық емес активтер

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша материалдық емес активтер былайша көрсетілген:

	Лицензиялар	Бағдарламалық жасақтама	Аяқталмаған құрылыс	Жиыны
Бастапқы құны				
2019 жылғы 1 қаңтарда	506,461	615,192	-	1,121,653
Түсімдер	958	41,917	229,920	272,795
Ауыстырулар мен аударымдар	2,705	(2,705)	-	-
Есептен шығару	(132)	(48,681)	-	(48,813)
Негізгі құралдардан аударылды	-	-	184,844	184,844
2019 жылғы 31 желтоқсанда	509,992	605,723	414,764	1,530,479
Түсімдер	2,449	36,257	215,703	254,409
Есептен шығару	(122)	(8,085)	-	(8,207)
2020 жылғы 31 желтоқсанда	512,319	633,895	630,467	1,776,681
Жинақталған тозу				
2019 жылғы 1 қаңтарда	(53,014)	(414,886)	-	(467,900)
Тозу	(111,486)	(85,027)	-	(196,513)
Ауыстырулар мен аударымдар	(2,274)	2,274	-	-
Есептен шығару	132	47,695	-	47,827
2019 жылғы 31 желтоқсанда	(166,642)	(449,944)	-	(616,586)
Тозу	(107,074)	(42,595)	-	(149,669)
Есептен шығару	120	8,083	-	8,203
2020 жылғы 31 желтоқсанда	(273,596)	(484,456)	-	(758,052)
Қалдық құны				
2019 жылғы 31 желтоқсанда	343,350	155,779	414,764	913,893
2020 жылғы 31 желтоқсанда	238,723	149,439	630,467	1,018,629

2020 және 2019 жылғы 31 желтоқсанға аяқталмаған құрылыс негізінен жылжымайтын мүліктің бірыңғай мемлекеттік кадастрының ақпараттық жүйесін әзірлеуге шығындармен ұсынылды. Әзірлеу жұмыстарын аяқтау 2021 жылға жоспарланып отыр.

6 Облигацияларға инвестициялар

2019 жылғы қаңтарда Корпорация 2034 жылғы 15 қаңтарға дейін өтеу мерзімімен және жылдық 0,1% сыйақы мөлшерлемесімен 8.500.000 мың теңге номиналды құнымен «Цесна Банк» АҚ-ның купондық облигацияларын сатып алды. Бастапқы тану кезінде облигациялар сыйақының тиісті нарықтық мөлшерлемелерін пайдалана отырып, 1.528.288 мың теңгені құрайтын әділ құнмен бағаланды. Мойындау күніне облигациялардың номиналдық құны мен әділ құн арасындағы 3.100.321 мың теңге мөлшеріндегі айырма меншікті капиталдағы өзгерістер туралы есепте Акционерге бөлу ретінде мойындалды.

Танылған дисконттың амортизациясы корпорацияның қаржылық кірістерінің құрамында көрсетілген (23-Ескертпе). Амортизацияланбаған дисконттың қалдығы 2020 және 2019 жылғы 31 Желтоқсанда 6,793,643 және 6,575,831 мың теңгені құрады.

2020 жылғы 31 Желтоқсанда және 2019 жылғы 31 Желтоқсанда облигацияларға инвестициялар бойынша күтілетін шығындар бойынша резерв тиісінше 155,129 және 96,580 мың теңгені құрады.

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікке ескертпелер
барлық сома мың қазақстандық теңгемен ұсынылды

7 Қорлар

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша қорлар былайша көрсетілген:

	31 желтоқсан 2020 ж	31 желтоқсан 2019 ж
Қағаз	460,873	287,126
Бензин	173,330	175,912
Картридждер	179,537	160,655
Басқасы	607,674	358,095
Қорлар жиыны	1,421,414	981,788

8 Сауда және басқа да дебиторлық берешек

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша сауда және басқа да дебиторлық берешек былайша көрсетілген:

	31 желтоқсан 2020 ж	31 желтоқсан 2019 ж
Үшінші тараптардың сауда дебиторлық берешегі	686,174	695,397
Үшінші тараптардың өзге дебиторлық берешегі	115,932	187,698
Қызметкерлердің дебиторлық берешегі	18,123	21,034
Минусы: күтілетін кредиттік шығындарға арналған резерв	(101,325)	(110,593)
Сауда және басқа да дебиторлық берешек жиыны	718,904	793,536

Сауда және басқа да дебиторлық берешекке қатысты күтілетін несие залалдарының резервіндегі өзгерістер былайша берілген:

	2020 жыл	2019 жыл
1 қаңтарға	110,593	152,185
Бір жылда (қалпына келтірілгені)/есептелгені, нетто	42,130	(19,939)
Есептен шығару	(51,398)	(21,653)
31 желтоқсанға	101,325	110,593

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанына Корпорацияның сауда және басқа да дебиторлық берешегі теңгемен көрсетілген және пайызсыз болып табылады.

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікке ескертпелер
барлық сома мың қазақстандық теңгемен ұсынылды

8 Сауда және басқа да дебиторлық берешек (жалғасы)

31 желтоқсанда пайда болу мерзімдері бойынша сауда және басқа да дебиторлық берешекті талдау былайша берілген:

	31	31
	желтоқсан	желтоқсан
	2020 ж	2019 ж
Мерзімі өтпеген, құнсызданбаған	-	691,052
Мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған:		
<30 күн	596,341	-
30 – 60 күн	53,998	32,651
61 – 90 күн	12,334	17,590
91 – 120 күн	4,279	5,748
> 120 күн	33,829	25,461
Сауда және басқа да дебиторлық берешек жиыны	700,781	772,502

9 Басқа да ағымдағы активтер

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша басқа да ағымдағы активтер былайша көрсетілген:

	31	31
	желтоқсан	желтоқсан
	2020 ж	2019 ж
Келешек кезеңдердің шығыстары	191,836	376,011
Басқа да салықтар бойынша алдын ала төлем	19,675	32,146
Берілген аванстар	14,311	11,531
Басқа да ағымдағы активтер жиыны	225,822	419,688

Бес жылдық сенімгерлік басқару шартының негізінде Корпорация «Халыққа қызмет көрсету орталықтарының» Интеграцияланған ақпараттық жүйесі» (бұдан әрі - «ХҚКО ИАЖ») мемлекеттік ақпараттық жүйенің сенімгерлік басқарушысы болып табылады. Бұл жүйе Корпорацияның операциялық жүйесінде пайдаланылады. Корпорация ХҚКО ИАЖ жақсартып, пысықтап отырады, әрі бұл шығындарды келешек кезеңдердің шығыстары ретінде көрсетеді және келешек кезеңдердің шығыстарын сенімгерлік басқару шарты мерзімінің ішінде амортизациялап отырады. 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ХҚКО ИАЖ бойынша келешек кезеңдердің шығыстары 122,528 мың теңге болды (2019 жылғы 31 желтоқсанға: 267,840 мың теңге).

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікке ескертпелер
барлық сома мың қазақстандық теңгемен ұсынылды

10 Банк салымдары

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша банк салымдары былайша көрсетілген:

	Жылдық сыйақы мөлшерлемесі	Орналастыру мерзімі (аймен)	31 желтоқсан 2020 ж	31 желтоқсан 2019 ж
«Проблемалық кредиттер қоры» АҚ			3,056,071	3,057,660
«Сбербанк» АҚ	4.50%	12	1,347,888	-
«Банк Хоум Кредит» ЕБ АҚ	9.50%	12	-	1,800,000
«AltynBank» АҚ	7.80%	6	-	1,400,000
«Сбербанк» АҚ	8.20%	6	-	1,400,000
Алынуға жататын сыйақы			-	9,050
Минусы: күтілетін кредиттік шығындарға арналған резерв			(3,058,139)	(3,085,862)
Банк салымдар жиыны			1,345,820	4,580,848

Банк салымдары бойынша күтілетін несие залалдарының резервиндегі өзгеріс былайша көрсетілген:

	2020 жыл	2019 жыл
1 қаңтарға	3,085,862	3,105,188
Бір жылда (қалпына келтірілгені)/есептелгені, нетто	(27,723)	(19,326)
31 желтоқсанға	3,058,139	3,085,862

«Проблемалық кредиттер қоры» АҚ

2017 және 2018 жылдары Корпорация «Астана Банкі» АҚ-ның депозит шотында ақша қаражатын орналастырды. 2018 жылғы 2 мамырда «Астана Банкі» АҚ корпоративтік, сол сияқты бөлшек клиенттер үшін қолма-қол және дебеттік транзакцияларға қосымша шектеулер туралы ресми жария етті.

2018 жылғы 5 қыркүйекте салымды тоқтату туралы келісім қабылданды, соның барысында «Астана Банкі» АҚ-ның Корпорация алдындағы берешек сомасы 3,105,188 мың теңгені құрайтындығы расталды. Дәл сол күні борышты аудару шарты жасалды, соған сай «Астана Банкі» АҚ Корпорация алдындағы 3,105,188 мың теңге мөлшеріндегі берешек сомасын «Проблемалық кредиттер қоры» АҚ-на (бұдан әрі «Қор») аударды.

2018 жылғы 6 қыркүйекте талап ету құқықтарын басқаға беру шарты жасалды, соған сай «Астана Банкі» АҚ-ның пайдасына міндеттемелерді өндіріп алу бойынша талап ету құқықтары Қорға өтті. 2018 жылғы 10 желтоқсанда борышты аудару шарты мен талап ету құқықтарын беру шартының талаптарын одан әрі іске асыру туралы шарт жасалды, онда Қор, Корпорация мен «Астана Банкі» АҚ-ның акционері О.Т. Тохтаров мырза келесі келісімге келді:

- Акционер Қорды Корпорацияның алдындағы 3.105.188 мың теңге мөлшеріндегі борышты орындау міндеттемесінің лайықты түрде орындалуы үшін жеткілікті ақша қаражатымен қамтамасыз етуге міндеттенеді;
- міндеттемелерді өтеу үшін талап ету құқықтарынан үш жылдық мерзімде өндіріліп алынған ақша қаражаты жеткіліксіз болған жағдайда міндеттемелердің қалдығы Қордан «Астана Банкі» АҚ-ның акционері О.Т. Тохтаров мырзаға аударылады.

2018 жылғы 10 желтоқсанда Қор «MarkTruman» ЖШС-пен сенімгерлік басқару шартына қол қойды, соған сай Қор сенімгерлік басқаруға Қорға талап ету құқықтарын беру шарты бойынша өткен талап ету құқықтарын берді.

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікке ескертпелер
барлық сома мың қазақстандық теңгемен ұсынылды

10 Банк салымдары (жалғасы)

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Корпорация орналастырылған салым бойынша берешектің барлық сомасына резервті құрды. 2020 және 2019 жылы компания Қордан 1,589 және 47,528 мың теңге мөлшерінде ақшалай қаражат алды.

11 Ақша қаражаты мен оның баламалары

және 2019 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша ақша қаражаты мен оның баламалары былайша көрсетілген:

	31	31
	желтоқсан	желтоқсан
	2020 ж	2019 ж
Банктердегі теңгемен көрсетілген ағымдағы шоттар	13,462,734	8,441,475
Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Ноталары	1,485,657	-
Минусы: күтілетін несие залалдарына арналған резерв	(670)	(418)
Ақша қаражаты мен оның баламалары жиыны	14,947,721	8,441,057

Ноталардың айналым мерзімі 29 күн, өтеу күні 2021 жылғы 13 қаңтар, ноталар бойынша пайыздық кіріс сомасы 10,636 мың теңгені құрайды.

Ақша қаражаты мен оның баламалары бойынша күтілетін несие залалдары резервінің өзгерісі былайша көрсетілген:

	2020 жыл	2019 жыл
1 қаңтарға	418	26,867
Бір жылда (қалпына келтірілгені)/есептелгені, нетто	252	(26,449)
31 желтоқсанға	670	418

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша теңгемен орналастырылған ағымдағы шоттар бойынша сыйақы жылдық 4% мөлшерінде есептелді (2019 жылғы 31 желтоқсан: жылдық 4%).

12 Жарғылық капитал

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Корпорацияның жарияланған жарғылық капиталын 34,623,109 мың теңге құрады (2019 жылғы 31 желтоқсанға: 31,579,946 мың теңге) және жай акциялардан тұрады.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша корпорацияның төленген жарғылық капиталы 31,579,946 мың теңгені құрайды (2019 жылғы 31 Желтоқсанда: 31,579,946 мың теңге).

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікке ескертпелер
барлық сома мың қазақстандық теңгемен ұсынылды

13 Қызметкерлерге сыйақылар бойынша міндеттеме

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша қызметкерлерге сыйақылар бойынша міндеттемелер былайша көрсетілген:

	31 желтоқсан 2020 ж	31 желтоқсан 2019 ж
Қызметкерлердің демалыстар мен сыйлықақылар бойынша резерв	4,535,040	2,727,074
Басшылықтың бонустары бойынша резерв	53,825	51,734
Қызметкерлерге жалақы бойынша берешек	81,319	44,265
Қызметкерлерге сыйақылар бойынша міндеттемелер жиыны	4,670,184	2,823,073

Қызметкерлердің демалыстары, сыйлықақылары мен басшылықтың бонустары бойынша резервтердің өзгеруі былайша көрсетілген:

	2020 жыл	2019 жыл
1 қаңтарға	2,778,808	3,625,806
Бір жылда есептелгені	5,675,484	1,415,067
Пайдалану	(3,865,427)	(2,262,065)
31 желтоқсанға	4,588,865	2,778,808

14 Сауда және басқа да кредиторлық берешек

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша сауда және басқа да кредиторлық берешек былайша көрсетілген:

	31 желтоқсан 2020 ж	31 желтоқсан 2019 ж
Тауарлар мен қызметтер үшін үшінші тараптардың алдындағы кредиторлық берешек	2,025,268	1,999,268
Тауарлар мен қызметтер үшін байланысты тараптардың алдындағы кредиторлық берешек	124,531	26,081
Үшінші тараптардың алдындағы басқа да кредиторлық берешек	60,861	20,296
Сауда және басқа да кредиторлық берешек жиыны	2,210,660	2,045,645

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанына сауда кредиторлық берешек теңгемен көрсетілген және пайызсыз болып табылады.

15 Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша міндеттемелер

Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша міндеттемелер негізінен сатып алушылардан алынған жер кадастры мен техникалық зерттеу қызметтерінің алдын ала төлемімен білдірілген, солар бойынша түсім уақыт кезеңінің ішінде танылады.

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікке ескертпелер
барлық сома мың қазақстандық теңгемен ұсынылды

16 Басқа да ағымдағы міндеттемелер

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша басқа да ағымдағы міндеттемелер былайша көрсетілген:

	31 желтоқсан 2020 ж	31 желтоқсан 2019 ж
Салықтар мен бюджетке басқа да төлемдер бойынша міндеттемелер жиыны	914,882	388,656
Кепілдік жарналары бойынша міндеттемелер	180,683	153,978
Резервтер	70	1,299
Басқа да ағымдағы міндеттемелер жиыны	1,095,635	543,933

17 Түсім

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар үшін түсім былайша көрсетілген:

	2020 жыл	2019 жыл
Зейнетақы және әлеуметтік төлемдер бойынша қызметтерді көрсетуден түскен түсім	30,529,662	27,344,578
Жер кадастрының және жылжымайтын мүлікті техникалық зерттеу қызметтерін көрсетуден түскен	27,098,439	24,514,765
Мемлекеттік қызметтерді көрсетуден түскен түсім	21,087,068	17,347,267
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім жиыны	78,715,169	69,206,610
Географиялық өңірлер		
Қазақстан Республикасы	78,715,169	69,206,610
Түсімді мойындау мерзімдері		
Тауарлар белгілі бір уақыт сәтінде беріледі	71,473,440	62,941,384
Қызметтер уақыт кезеңінің ішінде көрсетіледі	7,241,729	6,265,226
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім жиыны	78,715,169	69,206,610

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде Корпорацияның байланысты тараптарынан үш ірі сатып алушыдан табыс 55,864,651 мың теңге құрады (2019: 44,288,501 мың теңге) (Ескертпе 25 (с)).

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық
есептілікке ескертпелер
барлық сома мың қазақстандық теңгеммен ұсынылды

18 Көрсетілген қызметтердің өзіндік құны

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар үшін көрсетілген қызметтердің өзіндік құны былайша көрсетілген:

	2020 жыл	2019 жыл
Қызметкерлерге жалақы және басқа да төлемдер	34,574,168	30,339,717
Банктің қызметтері	16,504,810	14,224,769
Әлеуметтік салық пен әлеуметтік аударымдар	2,998,971	2,054,763
Негізгі құралдардың амортизациясы	2,484,420	2,986,363
Қорлар	1,984,268	2,125,870
Қызметкерлердің демалыстар мен сыйлықақылар бойынша резерв	1,873,691	1,031,396
Ғимараттар мен үй-жайларды жалдау	1,565,779	1,905,718
Негізгі құралдарды жөндеу және қызмет көрсету	1,086,708	926,177
Іссапар шығыстары	949,451	1,074,092
Басқа да салықтар мен төлемдер	634,120	1,083,084
Күзет қызметтері	536,351	487,295
Мердігерлік ұйымдардың қызметтері	527,170	476,461
Байланыс қызметтері, оның ішінде пошта қызметтері	507,638	492,577
Электр қуаты	504,663	470,509
Жылу қуаты	360,665	307,573
Ақпараттық қызметтер	354,305	448,604
Есепке алынбаған ҚҚС	271,060	273,725
Көлік құралдарын жалдау	236,096	261,535
Басқа да коммуналдық қызметтер	225,541	140,708
Мүлікке салынатын салық	189,069	202,889
Бағдарламалық жасақтамаға қызмет көрсету	133,667	53,904
Материалдық емес активтердің амортизациясы	103,043	159,578
Басқа да шығыстар	219,143	262,018
Көрсетілген қызметтердің өзіндік құны жиыны	68,824,797	61,789,325

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық
есептілікке ескертпелер
барлық сома мың қазақстандық теңгемен ұсынылды

19 Жалпы және әкімшілік шығыстар

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар үшін жалпы және әкімшілік шығыстар былайша көрсетілген:

	2020 жыл	2019 жыл
Қызметкерлерге жалақы және басқа да төлемдер	6,694,149	5,577,299
Әлеуметтік салық пен әлеуметтік аударымдар	582,506	433,599
Қызметкерлердің демалыстар мен сыйлықақылар бойынша резерв	515,164	328,767
Негізгі құралдардың амортизациясы	312,468	247,277
Негізгі құралдарды жөндеу және қызмет көрсету	165,976	204,169
Басқа да салықтар мен төлемдер	126,422	16,273
Қорлар	121,978	60,186
Байланыс қызметтері, оның ішінде пошта қызметтері	99,531	163,599
Мердігерлік ұйымдардың қызметтері	89,982	57,159
Іссапар шығыстары	85,100	58,050
Мүлікке салынатын салық	72,777	55,159
Қызметкерлердің біліктілігін арттыру	49,757	33,173
Материалдық емес активтердің амортизациясы	46,626	38,185
Сақтандыру	31,679	16,170
Бағдарламалық жасақтамаға қызмет көрсету	22,672	79,297
Банктің қызметтері	21,870	30,240
Басқа да шығыстар	517,381	237,311
Жалпы және әкімшілік шығыстар жиыны	9,556,038	7,635,913

20 Басқа да операциялық кірістер

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар үшін басқа да операциялық кірістер былайша көрсетілген:

	2020 жыл	2019 жыл
Кредиторлық берешекті есептен шығарудан түсетін кіріс	92,737	-
Айыппұлдар, өсімпұлдар және тұрақсыздық айыптары	55,945	28,409
Коммуналдық қызметтерді өтеуден түскен кіріс	47,960	60,169
Өтеусіз алынған активтерден болған кіріс	1,327	54,018
Басқа да кірістер	16,260	11,372
Басқа да кірістер жиыны	214,229	153,968

21 Басқа да операциялық шығыстар

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар үшін басқа да операциялық шығыстар былайша көрсетілген:

	2020 жыл	2019 жыл
Негізгі құралдардың шығуынан болған зиян	42,560	50,953
Коммуналдық қызметтер	13,046	26,596
Басқа да шығыстар	12,026	50,824
Басқа да шығыстар жиыны	67,632	128,373

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікке ескертпелер
барлық сома мың қазақстандық теңгеммен ұсынылды

22 Есептелген күтілетін кредиттік шығындар

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар үшін есептелген күтілетін кредиттік шығындар былайша көрсетілген:

	2020 жыл	2019 жыл
Ақша қаражаты бойынша күтілетін кредиттік шығындарды есептелгені/қалпына келтірілгені	(252)	26,449
Банк салымдары бойынша күтілетін кредиттік шығындарды қалпына келтіру	27,723	19,326
Сауда және басқа дебиторлық берешек бойынша күтілетін кредиттік шығындарды есептелгені/қалпына келтірілгені	(42,130)	19,939
Облигацияларға инвестициялар бойынша күтілетін кредиттік шығындарды есептеу	(58,549)	(96,580)
Күтілетін кредиттік шығындарды жиыны, нетто	(73,208)	(30,866)

23 Қаржылық кірістер

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдардағы қаржылық кірістер былайша көрсетілген:

	2020 жыл	2019 жыл
Банк депозиттері мен облигациялары бойынша сыйақы	563,619	321,944
Облигациялар бойынша дисконт амортизациясы	203,768	178,069
Қаржылық кірістер жиыны	767,387	500,013

24 Табыс салығы бойынша шығыстар

	2020 жыл	2019 жыл
Ағымдағы табыс салығы бойынша шығыстар	718,106	345,505
Мерзімі ұзартылған табыс салығы бойынша шығыстар	4,395	(149,772)
Табыс салығы бойынша шығыстар	722,501	195,733

Қолданыстағы салық мөлшерлемесін салыстыру

	2020 жыл	2019 жыл
Салық салғанға дейінгі пайда	1,409,491	756,305
Қолданылатын ставка бойынша есептелген табыс салығы (20%)	281,898	151,261
Облигациялар бойынша дисконт амортизациясы	29,044	(35,614)
Мерзімі ұзартылған салық бойынша активтерді қайта бағалау	372,711	-
Салық базасын өзгертпейтін басқа да кірістер мен шығыстар	38,848	80,086
Табыс салығы бойынша шығыстар	722,501	195,733
Табыс салығының тиімді мөлшерлемесі	51.26%	25.88%

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікке ескертпелер
 барлық сома мың қазақстандық теңгемен ұсынылды

24 Табыс салығы бойынша шығыстар (жалғасы)

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері

	31 желтоқсан 2020 ж	31 желтоқсан 2019 ж
Демалыстар мен басшылықтың бонустары бойынша резервтер	917,776	555,762
Күтілетін кредиттік шығындарға арналған резерв	20,265	41,435
Сылықтар	46,647	19,045
Қорлар	2,070	2,295
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер	(897,276)	(500,949)
Басқа есептеулер	-	(23,711)
Мерзімі ұзартылған салық бойынша активтер	89,482	93,877

Кейінге қалдырылған деп танылған салық активтері мен міндеттемелерінің қозғалысы:

	2020 жыл	2019 жыл
1 қаңтарға мерзімі ұзартылған табыс салығы бойынша таза активтер / (міндеттемелер)	93,877	(55,895)
Пайда мен залалдар шоттарына жатқызылды	(4,395)	149,772
31 желтоқсанға мерзімі ұзартылған салық бойынша активтер	89,482	93,877

Кейінге қалдырылған салық активі болашақта оған қатысты актив пайдаланылуы мүмкін салық салынатын кірістің болу ықтималдығы бар дәрежеде ғана танылады. Кейінге қалдырылған салық активтері олармен байланысты салық жеңілдіктерінің іске асырылу мүмкіндігі болмайтын дәрежеде азаяды.

25 Байланысты тараптармен операциялар

24 ХҚЕС-ке (IAS) «Байланысты тараптар туралы ақпаратты ашып көрсету» сәйкес тараптар, егер бір тараптың басқа тарапты бақылауға және қаржылық немесе операциялық шешімдерді қабылдау кезінде басқа тарапқа айтарлықтай ықпал етуге мүмкіндігі болса, байланысты деп есептеледі. Әрбір байланысты тараппен ықтимал қарым-қатынастарды бағалау кезінде қарым-қатынастардың заңгерлік ресімделуіне емес, олардың мәніне көп көңіл бөлінеді.

Байланысты тараптармен жасалған мәмілелер тараптар арасында келісілген, байланысты және кейбір реттелетін қызметтерді есепке алмағанда үшінші тарапқа қолданылатын тарифтермен берілетін, нарық мөлшерлемесі бойынша жүзеге асырылмаған жағдайларда жүзеге асырылған.

(a) Бақылау қатынастары

Корпорацияның жалғыз акционері туралы ақпарат 1-Ескертпеде келтірілген.

(b) Негізгі басшылық құраммен жасалатын операциялар

Негізгі басқарушы қызметкер 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша алты адамнан тұрады (2019 жылғы 31 желтоқсан: алты адам). Жалпы және әкімшілік шығыстарға енгізілген негізгі басқарушы қызметкерге сыйақының жалпы сомасы 128,017 мың теңгені құрайды (2019 жыл: 183,733 мың теңге).

Директорлар кеңесінің мүшелеріне берілетін сыйақының жалпы сомасы 2020 жылы 21,140 мың теңгені құрады (2019 жыл: 21,590 мың теңге).

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікке ескертпелер
барлық сома мың қазақстандық теңгемен ұсынылды

25 Байланысты тараптармен операциялар (жалғасы)

(с) Басқа да байланысты тараптармен операциялар

2020 және 2019 жылдары байланысты Тараптар арасындағы операциялар келесідей болды:

	2020 жыл	2019 жыл
Түсім	56,867,850	47,400,663
«Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі» ММ	27,724,868	23,604,858
«ҚР Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігінің Мемлекеттік қызметтер комитеті» ММ	20,898,054	14,418,417
«Қазақстан Республикасы ауыл шаруашылығы министрлігінің Жер ресурстарын басқару комитеті» РМҚ	7,241,729	6,265,226
«Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі» ММ	1,003,199	371,814
«Қазақстан Республикасы Ақпарат және коммуникациялар министрлігі» ММ	-	2,740,348
	2020 жыл	2019 жыл
«Ұлттық ақпарат технологиялары» АҚ	207,362	95,535
Көрсетілген қызметтердің өзіндік құны	206,580	35,739
Жалпы және әкімшілік шығыстар	782	59,796

2020 және 2019 жылғы 31 желтоқсанға өтелмеген сальдо:

	31 желтоқсан 2020 ж	31 желтоқсан 2019 ж
Сауда және басқа да кредиторлық берешек		
«Ұлттық ақпарат технологиялары» АҚ	124,531	26,081

26 Әлеуметті және шартты міндеттемелер

Қызметті жүргізу шарттары

Қазақстан Республикасын қоса алғанда, дамушы елдердің нарықтары неғұрлым дамыған нарықтардың тәуекелдерінен өзгеше экономикалық, саяси, әлеуметтік, сот және заңнамалық тәуекелдерге бейім. Қазақстан Республикасында бизнес жүргізуді реттейтін заңдар мен нормативтік актілер тез өзгеруі мүмкін, оларды әртүрлі түсіндіру мүмкіндігі бар. Қазақстан Республикасы дамуының болашақ бағыты көбінесе мемлекеттің салық және кредит-ақша саясатына, қабылданатын заңдар мен нормативтік актілерге, сондай-ақ елдегі саяси ахуалдың өзгеруіне байланысты болады.

Сонымен қатар, 2020 жылдың басында әлемде жаңа коронавирус (COVID-19) өте тез тарала бастады, нәтижесінде дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы (ДДСҰ) 2020 жылдың наурызында пандемияның басталуын жариялады. Көптеген елдердің COVID-19 таралуын болдырмау үшін қолданған шаралары көптеген компаниялар үшін айтарлықтай операциялық қиындықтарға алып келеді және әлемдік қаржы нарықтарына айтарлықтай әсер етеді. Жағдай тез дамып келе жатқандықтан, COVID-19 экономиканың әртүрлі салаларындағы көптеген компаниялардың қызметіне айтарлықтай әсер етуі мүмкін, оның ішінде өндірісті тоқтата тұру немесе жабу, жеткізілім тізбегінің бұзылуы, қызметкерлердің карантині, сұраныстың төмендеуі және қаржыландыру қиындықтары нәтижесінде операциялық қызметтің бұзылуымен шектелмейді.

26 Әлеуметті және шартты міндеттемелер (жалғасы)

COVID-19-ның жаһандық экономикаға және негізгі қаржы нарықтарына теріс әсерінің нәтижесінде Корпорация экономиканың нашарлауына байланысты меншік иесінен ақша алу қиындықтарына тап болуы мүмкін. Корпорацияның жұмысына COVID-19 әсерінің маңыздылығы көбінесе вирустың өлемдік және Қазақстан экономикасына әсерінің ұзақтығы мен таралуына байланысты.

Корпорация басшылығы экономикалық жағдайдың ағымдағы өзгерістерін қадағалайды және жақын болашақта Корпорация бизнесінің тұрақтылығы мен дамуын қолдау үшін қажетті деп санайтын шараларды қабылдайды.

Салық салу

Қазақстандық салық заңнамасы және нормативтік-құқықтық актілер тұрақты өзгерістер мен әртүрлі түсіндірулер мәні болып табылады. Жергілікті, облыстық және ұлттық салық органдарының қайшы пікірлері, оның ішінде ХҚЕС-ке сай кірістердің, шығыстардың және қаржылық есептіліктің басқа да баптарының есепке алынуына қатысты пікірлер кездесіп тұрады. Қазіргі кезде қолданып отырған, Қазақстанда қолданылатын заңдардың негізінде анықталған құқық бұзушылықтар үшін қарастырылған айыппұлдар мен өсімақылар жүйесі аса қатаң болып отыр.

Айыппұл санкцияларына, негізінен қосымша есептелген салық сомасының 80% мөлшеріндегі айыппұл және Қазақстанның Ұлттық банкімен белгіленген, 2,5-ке көбейтілген қайта қаржыландыру мөлшерлемесі бойынша есептелген өсімақы жатады. Жиынтығында, айыппұлдар мен өсімпұлдар сомалары кез келген есептелген салықтардың нәтижесі болуы мүмкін. Салық салу кезеңдері тексерудің алдындағы жылдың күнтізбелік бес жыл мөлшерінде салық органдары тексеру үшін қол жетімді болады. Белгілі бір жағдайларда тексерулер бұдан да ұзақ кезеңдерді қамтуы мүмкін.

Қазақстандық салық салу жүйесінің екі ұштылығынан, салықтардың, егер олар болған жағдайда айыппұл санкциялары мен өсімақылардың түпкілікті сомасы қазіргі кезеңге жатқызылған және 2020 жылғы 31 желтоқсанға есептелген шығындар сомасынан асып кетуі мүмкін.

Басшылық 2020 жылғы 31 желтоқсанға қолданыстағы заңнамаға түсінік беру тиісті деп есептейді және салық бойынша тек осы қаржылық есептілікте көрсетілгендерді алмағанда Корпорацияның ұстанымы расталады деген ықтимал бар.

Сот талап-арыздары

Корпорация өзінің операциялық қызметіне қатысты мүлктік залалды өтеу жөніндегі талаптар сияқты әртүрлі елеусіз сот талқылауларына қатысады. Корпорация қарау сатысындағы осындай сот істері немесе әлеуетті наразылықтар жеке-жеке немесе жиынтығында оның қаржылық жағдайына немесе операциялық қызмет нәтижелеріне қандай да бір елеулі теріс әсер етуі мүмкін деп есептемейді.

Корпорация басшылығы Елеулі міндеттемелердің пайда болу ықтималдығының дәрежесін бағалайды және міндеттемелердің туындауына әкелетін оқиғалардың болуы және тиісті міндеттеменің сомасы негізді түрде анықталуы мүмкін жеткілікті ықтималдық болған кезде ғана қаржылық есептілікте тиісті резервті көрсетеді.

Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорының, Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорының, Әлеуметтік медициналық сақтандыру қорының және Республикалық бюджеттің активтері

«Міндетті әлеуметтік сақтандыру туралы» Заңға сай Корпорацияға міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысушыларды, олардың әлеуметтік аударымдары мен әлеуметтік төлемдерін дербестендірілген есепке алу міндеттері; сондай-ақ Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорының қаражатынан әлеуметтік төлемдерді ұйымдастыру жүктелген. Қорға әлеуметтік аударымдар мен Қордан әлеуметтік төлемдер Корпорацияның банк шоты арқылы жүзеге асырылады.

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікке ескертпелер
барлық сома мың қазақстандық теңгемен ұсынылды

26 Әлеуметті және шартты міндеттемелер (жалғасы)

«Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру туралы» Заңға сай Корпорацияға жеке сәйкестендіру нөмірлері негізінде аударымдарды және (немесе) жарналарды есепке алу және мемлекеттік кіріс органдарымен аударымдардың және (немесе) жарналардың түсімдерін салыстыру міндеті жүктелген. Міндетті сақтандырудың есептелген (ұсталған) аударымдары және (немесе) жарналары Әлеуметтік медициналық сақтандыру қорының шотына Корпорацияның шоттары арқылы аударылады.

«Зейнетақымен қамсыздандыру туралы» Заңға сай Корпорация Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес, мемлекеттік базалық зейнетақы төлемін, жасына байланысты зейнетақы төлемдерін, еңбек сіңірген жылдары үшін зейнетақы төлемдерін, жәрдемақы төлемдерін, біржолғы және өзге де төлемдерді ұйымдастырады және жүзеге асырады. Ұсталған (есептелген) міндетті зейнетақы жарналары, міндетті кәсіптік зейнетақы жарналары Корпорацияның банк шоты арқылы аударылады.

Жоғарыда келтірілген Заңдардың негізінде Корпорация өз шоттарында Корпорацияның меншігі болып табылмайтын келесі ақша қаражатын ескереді:

	31	31
	желтоқсан	желтоқсан
	2020 ж	2019 ж
«Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры» АҚ-ның ақша қаражаты	8,488,599	9,577,162
Республикалық бюджеттен ақша қаражаты	111,889	169,043
«Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ-ның ақша қаражаты	2,589,366	1,549,041
Бірыңғай жиынтық төлем бойынша ақша қаражаты	7,015	2,749
Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру бойынша ақша қаражаты	50	189
	11,196,919	11,298,184

27 Қаржы тәуекелдерін басқарудың мақсаттары мен саясаты

Корпорацияның негізгі қаржылық міндеттемелерінің құрамына сауда және басқа да кредиторлық берешек кіреді. Көрсетілген қаржы құралдары ең басты Корпорацияның шаруашылық қызметін қаржыландыруға қолданылады. Корпорацияның тікелей шаруашылық қызметінің нәтижесінде пайда болатын саудалық дебиторлық берешегі, ақша мен ақша баламалары бар.

Корпорация нарықтық тәуекелге ұшырағыш келеді, әрі ол несиелік тәуекелден, валюталық тәуекелден және өтімділік тәуекелінен тұрады. Корпорация басшылығы шолу жасайды және осы тәуекелдерді басқару үшін қабылданатын келесі шараларды бекітеді.

Несиелік тәуекел

Корпорация мәмілелерді тек белгілі және несиені өтеуге қабілетті тараптармен жасайды. Корпорация саясатына сәйкес, коммерциялық несие шартына қарай саудалық операцияларын жасауды қалайтын барлық клиенттер, несиелік тексеру рәсімінен өтуге жатады.

Сондай-ақ, Корпорация берешекті қайтармау тәуекелін төмендетуде сенімділікті қамтамасыз ету үшін осындай сатып алушының дебиторлық берешегі үздіксіз мониторингке жатады. Тәуекелдің ең аз мөлшері дебиторлық берешектің баланстық құны болып табылады. Корпорацияда несиелік тәуекелдің маңызды шоғырлануы жоқ.

Корпорация ақша мен салымдарды қазақстандық банктерге орналастырады (10 және 11-ескертпелер). Корпорация басшылығы төтенше несиелік тәуекелдерді болдырмау мақсатында осы банктердің несие рейтингін мерзімді қарастырады. 9 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес Корпорация кредиттік мекемелердегі қаражатқа қатысты күтілетін несие залалдарына резервтер құрады.

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікке ескертпелер
барлық сома мың қазақстандық теңгеммен ұсынылды

27 Қаржы тәуекелдерін басқарудың мақсаттары мен саясаты (жалғасы)

Келесі кестеде «Standard & Poor's» және «FitchRatings» агенттіктерінің несие рейтингін қолдана отырып есепті күнге банк салымдары мен ақша қаражаты бойынша сомалар көрсетілген:

	Рейтинг			
	31 желтоқсан 2020 ж	31 желтоқсан 2019 ж	31 желтоқсан 2020 ж	31 желтоқсан 2019 ж
Қазақстанның Халық Банкі» АҚ	BB (тұрақты)	BB (тұрақты)	13,462,734	8,441,035
Национальный Банк Республики Казахстан	-	-	1,485,657	-
«Сбербанк» АҚ	BBB-/ (тұрақты)	BBB-/ (тұрақты)	1,347,888	1,402,577
«Банк Хоум Кредит» ЕБ АҚ	-	B+/ (тұрақты) BBB-/	-	1,780,133
«AltynBank» АҚ	-	(тұрақты)	-	1,398,160
Несиелік тәуекел жиыны			16,296,279	13,021,905

Өтімділік тәуекелі

Ағымдағы өтімділікті жоспарлау құралын қолдана отыра, Корпорация ақшалай қаражаттардың тапшылық тәуекелдігіне бақылау жасайды. Осы құралдың көмегі арқылы қаржылық инвестициямен және қаржы активтерімен байланысты төлем мерзімі (мысалы, дебиторлық берешек, басқа да қаржы активтері), сондай-ақ операциялық қызметтен болатын болжамды ақша ағымдары талданады

Сауда және өзге де кредиторлық берешектің өтеу мерзімі үш айдан аспайды.

Капиталды басқару

Корпорацияның капиталды басқаруға қатысты негізгі мақсаты корпорацияның қызметін жүргізу үшін тұрақты кредит қабілеттілігін және капиталдың барабар деңгейін қамтамасыз ету болып табылады. Корпорация капитал құрылымын басқарады және оны экономикалық жағдайлардың өзгеруіне сәйкес өзгертеді.

2020 және 2019 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар ішінде нысандарда, саясатта және капиталды басқару процестерінде өзгерістер болған жоқ.

2020 және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша корпорацияда айтарлықтай берешек сомасы болған жоқ. Бұдан басқа, корпорацияда есепті күнгі берешектен асатын ақша қаражатының елеулі сомасы бар.

Қаржы құралдарының әділ құны

Ақша қаражатының, банк салымдарының, сауда және басқа да дебиторлық берешектің, сауда және басқа да кредиторлық берешектің баланстық құны осы қаржы құралдарының қысқа мерзімділігіне байланысты олардың әділ құнына шамамен тең.

28 Есепті күннен кейінгі оқиғалар

2020 жылғы 31 желтоқсандағы есепті күннен кейін осы қаржылық есептілік бекітілген күнге дейін ешқандай елеулі оқиғалар болған жоқ.